Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гаргажа 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 193 (14304) | 1976 оной августын 17, вторник | Сэн 2 мүнгэн

САГАЙ УЛАРИЛЫЕ ХАРААДА АБАН, СЕНАЖ, СИЛОС ЕХЭЭР ДАРАЯ!

20 ХОНОГ СОО

Манай ажахы хамта дээрээ 940 гаран га сабшалантай юм. Сабшалангайнгаа 120 шахуу гектарые морин косилкаар, гар хажуураар сабшадагбди. Совхоздомнай үбhэ тэжээл бэлэдхэдэг оньhожоруулагдамал 2 звено бии. Эдэ звенонууд 820-ёод гектар сабшалангай үбhэ хуряадаг. Оньhожоруулагдамал 1-дэхи звенодо (звеное даагша коммунист, республикын габьяата механизатор, совхозой парткомой гэшүүн А. С. Сукнев) 370-аад гектар сабшалантай, харин 2-дохи звено (тус звеное коммунист, ажахын парткомой гэшүүн Г. Раднаев хүтэлбэрилнэ) 450 гектарhаа үбhэ хуряажа эхидаг.

Үбhэ хуряалгаяа саг болзор соонь, hайн шанартайгаар хуряахын түлөө манай совхозой партком, дирекци, профсоюзай болон комсомолой комитет үбhэшэдэй дунда социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар, аша үрэтэйгөөр эмхидхэхэ, ябуулхые оролдодог. Социалис мүрысөө hайнаар эмхидхэхын тулада мүрысөөнэй ёho гурим бодомжотойгоор, ажабайдалтай холбоотойгоор баталан абаха гээшэ ехэ удха шанартай. Тиимэhээ мүнөөшье жэлдэ совхозой үбhэшэдэй мүрысөөнэй ёho гурим баталхадаа, эдэ бүгэдые хараадаа абаа hэмди. Ажахын парткомой, дирекциин, профсоюзай ба комсомолой комитедэй дамжуулгын Улаан туг нэгэ хонитойгоор гү, али 35 түхэриг мүнгэн шантайгаар табан хоногой дүнгөөр түрүүлhэн оньhожоруулагдамал звенодо барюулагдана. Мүн энээнэй хажуугаар табан хоногой туршада үдэрэйнгөө нормо дүүргэжэ ябаhан звеногой гэшүүдтэ ажалайнь гол түлөөhэндэ нэмэлтэ мүнгэн түлэгдэнэ. Түрүүшын табан хоногой үедэ 20 процент нэмэлтэ мүнгэн, харин удаадахи табан хоногуудай туршада 30, 60, 50 процент нэмэлтэ мүнгэн механизаторто барюулагдаха. Мүн оньhожоруулагдамал бэшэ звенонуудай гэшүүдые урмашуулха талаар зохисотой хэмжээнүүд үбhэшэдэй мүрысөөнэй ёho гуримда хараалагдаhан байна. Байгша ондо 170 гаран хүнhөө бүридүүлэгдэhэн морин косилкаар ба гар хажуураар үбhэ хуряаха 11 звено байгуулагдаhан юм. Эдэ звенонуудые хүтэлбэрилэгшөөр коммунистнар, ажахын мэргэжэлтэд томилогдоо. Жэшээлхэдэ, 1-дэхи бригадын партийна организациин секретарь, совхозой ахамад зоотехник Ц-Д Бадмажапов, үхэр шахан таргалуулдаг баазые даагша Б. Ж. Жамбалтаров болон бусад звенонуудые ударидаа hэн. Дурдагдаhан эдэ бүхы хэмжээнүүдэй ашаар морин косилкатай ба гар хажууртай звеногой хадэлмэрилэгшэд ажалай 11 үдэр соо дүн хамта 1750 центнер үбhэ сомоhон байна. Звенонуудай дунда совхозой ахамад экономист Ц-Д. Жамьяновай даажа ябаhан коллектив түрүүлжэ, мүрысөөнэй гуримай ёhoор тэдэнэрэй хүн бүхэндэ нэгэ центнер ороohон үгтэжэ юм. Тиихэдэ сельсоведэй секретарь А. Ц. Цыреновагай хүтэлбэрилhэн звено хоёрдохи hуури эзэлээ. Тиин тэдэнэр нэгэ хониндо хүртөө.

Үбhэшэдэймнай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд звенонуудта (оньhожоруулагдаhан) үдэр бүри согсологдоно. Харин совхозой бүхы үбhэшэдэй ажалай дүнгүүд табан хоногто нэгэ удаа гаргагдана. Тингэжэ звено бүхэнэй агитатор мүрысөөнэй ябаса тухай хүдэлмэрилэгшэдтэ дуулгажа, соносхожо. «Дайшалхы» ба «Сахилгаан» хуудаha гаргажа байдаг. Тэрэшэлэн түрүүлhэн звеногой амжалтада зорюулагдан, совхозой конторын дэргэдэ ажалай алдар солын туг үргэгдэнэ. Мүн баhал конторой хажуудахи хүндэлэлэй самбар дээрэ звенонуудай мүрысөөнэй дүнгүүд бэшэгдэдэг.

Мүрысөөнэй ёho гуримай үшөө нэгэ пункт дээрэ тогтохомнай. Энээн соо ингэжэ бэшээтэй: «Мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахадаа, звеногой гэшүүдэй ажалай журам заабол хараада абаха. Хэрбээ звеногой ганса хүдэлмэрилэгшын ажалай журам эбдэбэл, звеногой бүхы гэшүүд шан ба нэмэлтэ түлөөhэнhөө хаhагдаха». Энэ пунктын ёhoор, түрүүшын табан хоногой туршада эрхимлэhэн оньhожоруулагдамал 2-дохи звено харюусалгагүй гурбан нүхэдэйнгөө түлөө хохидолдо ороо. Юуб гэхэдэ, механизаторнууд Д. Раднаев, Б. Дондуков, Д. Султумов гэгшэд ажалай журам эбдээ, хүдэлмэриин үедэ хатуу харатай нүхэсөө. Тингэжэ эдэ гурбанай нэгэн Д. Султумов үбhэ хуряалгада мүнөө хабаадана-гүй, харин нүгөө хоёрынь ажалай үедэ журам эбдэhэнэйнгээ түлөө ялада унаа. Суг хүдэлжэ ябаhан нүхэдөө хүндэлхэгүй эдэ гурбанhaа боложо, звеногойхид хамта дээрээ гэмтүй hайнаар ажаллаhан аад, бүхы шангhaa хаhагдаа.

Мүрысөөн үбhэшэдэй ажал хэрэгүүдтэ нүлөөлнэ гэхэдэ алдуугүй. Юуб гэхэдэ, бидэнэр мүнөө жэлэйнгээ үбhэ хуряалга ажалай 20 үдэр соо үнгэргэхэ гэжэ хараалhанхайбди. Тиихэдэ түрүүшын табан хоногой туршада совхозой оньhожоруулагдамал звенонууд бэлэдхэхэ үбhэнэйнгөө дүрбэнэй нэгэ хубиие hүрилөөд байгаа. Иимэ боложо ерэхэлээрээ; бидэнэр үбhэ хуряалгаяа саг болзор соонь (ажалай 20 үдэртэ) дүүргэжэ шадаха аргатай байнабди.

Б. БУХАДЕЕВ,
Бодонгуудай совхозой парткомой секретарь.

Бэшүүрэй аймаг.

ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

Манай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи отделениин үбhэшэд ехэ оролдосотойгоор ажаллажа байна. Дээдэ-Жалга гэжэ газарта дүрбэн тракторта, хоёр морин косилкатай оньhожоруулагдамал звено хүдэлнэ. Звеное хүтэлбэрилэгшэ С. М. Дашидоржиев хүдэлмэрэ ехэ шадамараар эмхидхэнэ. Эндэ хорёод хүн хүдэлдэг. Тэдэнэй хахадынь hургуулиин hурагшад. Һүүлэй мэдээгээр энэ звено 700 гаран центнер үбhэ hүрилөөд байгаа. Энэнь нёдондонон энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, хоёр дахин ехэ болоно.

Энэ отделени хамтадаа 380 гектар уhалагдадаг сабшалантай юм. Луговодууд М. С. Иванов, А. Ш. Пушкарёв энэ сабшалан hайнаар үтэгжүүлhэн, уhалhан байжа, гектар бүриhөө дунда зэргээр адаг 15—16 центнер үбhэн абтахаар янзатай. Тиигэжэ нёдондоноойхиhoо 1.500 центнер үбhэ ехээр хуряаха аргатайбди гэжэ отделениин бригадир Д. Б. Дабаев хөөрэнэ.

Тус звенодо хоёр коммунист ажалладаг юм. Горхоной сельсоведэй депутат, отделениин арадай хинагшадай бүлэгэй түрүүлэгшэ Э. Б. Батуев морин косилкаар үбhэ сабшана. Тиихэдэ Д-Н. Дулзынов «Беларусь» тракторaap ногоо унагаана. Эдэ нүхэд шанар hайнтайгаар сабшана, нормоёо ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэй жэшээгээр эдир хүбүүд, басагаднай ажаллана. Энэ ехэл hайн hургаал гээшэ aaб даа.

Р-Д. ШИРАБОН.
хүдөө бэшэгшэ.

Загарайн аймаг.

СҮНХЭРЭГЭЙ САБШАЛАН УРГАСАТАЙ

Һүүлэй үдэрнүүдтэ хура бороо таhалгаряагүй шахуу ороhон аад, hаял замхажа, зунай наран hapгама элшэеэ захагүй мэтэ зэнхыhэн Загаhатын совхозой талаар сасаба.

Энэ ажахын оньhожоруулагдамал лугомелиоративна звеногой механизаторнууд тракторнуудаа хүнхинүүлжэ, бригадирайнгаа заабаряар сабшагдаhан үбhэеэ hэбэреэн хатаахаар Сүнхэрэгэй сабшалан ошобо. Нүгөөдүүлынь тракторта тодхогдоhон косилкаар үбhэ сабшахаяа яарабад.

Загаhата тосхонhoо долоон километрэй газарта ой модоор хүреэлэгдэhэн Сүнхэрэгэй 280 гектар сабшалан оршоно. Холоhoо сайража харагдаhан залуу хушануудай дундуур годирhон харгыгаар гараад ерэхэдэмнай туд бүридөө хоёр косилка шагталhан «МТЗ» түхэлэй хоёр трактор hубарилдан, бүhэдэ хүрэмөөр ургаhан ногоо тэбхысэ хиргажа, жэгдэхэнээр унагаана. Эдэ тракторнуудые Семён Балдуев Владимир Хуриганов хоёр жолоодоно.

— Хура бороогой орохолоо урда бидэ үглөөнэй бүрэнхыhөө үдэшын харанхы болотор сабшанабди. Трактор, косилкануднай haадгүй hайн ябана, үдэртэ тус бүридөө 14 гектар сабшаха нормоёо 15—17 гектарта хүргэнэбди. Мүнөөдэр бороогой hүүлээр хадань нэгэ бага оройтожо гараабди. Үлүү ехээр унагаажархихада ногоон түргэн хатаад, саг соогоо тармагдажа hүрилэгдэнгүй үлэжэ болохо бшуу, — гэжэ Владимир Хуриганов хэлэнэ.

Дам саашань харахада ногоо hэбэреэн хатааха түхеэрэлгэтэй хоёр трактор hубарин, урид сабшагдаhан аад, бороодо норошоhон үбhэ түргэн хатаана. Энэ хүдэлмэри дүршэлтэй механизатор Григорий Борбоев Бальжир Цыренов хоёр хэдэг байба.

Тингэhээр байтар наран дээрэ гаража, бүришье шангаар шаража эхилнэ. Һэбэрээжэ хатаагдаhан үбhэ механизаторнууд тармажа ороод, хараhаар байтарнай ута гэгшын баалнууд татагдаба.

— Энэ сабшалан хабартаа hайрамай уhаар уhалагдадаг. Гадна 120 гектарынь бүлүүр станцяар Худан голhoo уhалагдаhан тула гандаагүй hайнаар ургаа. Хоёрдохёор, газарынь жэгдэ аад, тракторай косилка, тармуур haадгүй хүдэлгэгдэнэ, — гэжэ энэ звеногой хүтэлбэрилэгшэ Найдан Петрович Бороев мэдүүлбэ.

Хоёр үдэрэй бороодо шал нороhоншье haa, hэбэрээгдэхэдээ, зунай наранай шанга элшэдэ саг зуура хатана. Бороодо нороhон үбhэнинь ехэ бэшэ байжа, гутаха, харалха юумэн бага. Звеногой механизаторнууд сабшалга тармалга хоёроо ехээр алгасалдуулхагүйе оролдоно.

Звеное даагша Найдан Бороев үбhэнэй шанарта ехэ анхарал хандуулна. Сабшагдаhан ногоогоо ехээр хатаажа үйрүүлхэгүйн, мүн нойтоор тармажа бурьтаажа үжөөхэгүйн тула бухаллахаhaa урид заабол шалгадаг заншалтай.

Бухал шэрэхэ түхеэрэлгэ тракторта тодхоhон Федор Диянов тармагдаhан үбhэ бухал бухалаар hүриин хажууда асаржа буулгана. Эндэ Андрей Сагалуев hүри сомодог түхеэрэлгээрээ асарагдаhан лэ бухалыень дээрэ үргэжэ, hүри дээрэ байhан Ринчин Будаев Батор Васильев хоёрто дамжуулна. Бидэнэй хараhаар лэ байтар үргэн ута hүри үндыhөөр үндыжэ, уданшьегүй шюруулагдаа бэлэй.

— Урдандаа hүрингүүдээ багаар табидаг байгаабди. Мүнөө томоор сомонобди. Юундэб гэхэдэ, үбhэн hайнаар хатаагдажа тармагдахадаа, досооhoо халажа бурьтаха ёhогүй байна ха юм. Гэхэтэй хамта томо hүри сомоходо ажал бүтэмжэтэй байдаг, — гэжэ hүришэн Андрей Сагалуев тэмдэглээ бэлэй.

Сүнхэрэгэй сабшалан яhала баян ургасатай. Мүнөө жэлэй хабарhaa наашаа гандаашье haaнь, үбhэн бага бэшээр абтахаар. Гектар бүриhөө 20 центнер үбhэн лаб абтаха гэжэ үбhэшэд мэдүүлнэ.

Олон жэлэй туршада луговодоор хүдэлмэрилжэ байhан үнинэй коммунистнууд Гомбосүрэн Цыдыпов, пенсионер Хашко Хамнаевич Ундонов хоёрой оруулhан хубита эндэ тон ехэ, — гэжэ нүхэр Бороев хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Эдэнэр бүлүүр станцяар даажа абаhан сабшалангаа hайнаар уhалжа, иимэ баян ургаса ургуулаа бшуу.

Тус звеногой гэшүүд бүхыдөө 8 мянган центнер үбhэ бэлэдхэхэ түсэбтэй юм. Мүнөө 140 гектарай ногоо сабшажа hүрилөөд байна. Үбhэ хуряалгаяа богони болзорто үнгэргэхын тула, мүн hайн шанартай тэжээл ехээр бэлэдхэжэ абахын түлөө совхозой дирекци, партком, үбhэшэдэй дунда мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэй.

Урдаа табиhан зорилгоёо сум бэелүүлхын тула эдэ механизаторнууд ехэ оролдосотойгоор ажаллана.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
Р. ДОНДУКОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторай косилкашад ажалдаа. Сабшагдаhан үбhэ hэбэрээжэ хатаана. Ээлжээтэ hүри бодхоогдобо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

100 ҮДЭРТЭ —100 КИЛОГРАММ

ЕХЭ МЯХАНАЙ ТҮЛӨӨ

Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшадай гаргаhан үүсхэлтэй манай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд танилсажа, ехэ мяханай түлөө республика доторoo дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсохо гэжэ хамтын суглаан дээрэ шиидээ бэлэй. Энэ мүрысөөндэ оролсохынгоо урда тээ мал адуулагшаднай өөhэдынгөө арга боломжые hайса хаража үзөө haaб даа. Байгаалиин хүшэршэг эрхэ байдалда оршодог ажахыдамнай сүүдхэдэ үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 1000 граммаар нэмээхэнь бэрхэтэй. Иимэ үрэ дүн манай эндэ үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ нэгэшье туhлагдаагүй байгаа. Ушарынь юуб гэбэл, колхознай бэлшээриин газар багатай юм.

Байгша ондо манай колхоз гүрэндэ мяха худалдаха талаар яhала амжалтатай ябана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Энэ үе соо 4.980 центнер мяха худалдаха түсэбтэй haa, тэрэнээ 27 центнерээр үлүүлээбди.

Байгша оной сентябрь, октябрь hарануудта ажахыhaa 493 толгой эбэртэ бодо мал, 4600 хонин гүрэндэ тушаагдаха юм. Тиимэhээ малай шэгнүүр ехээр нэмээхын тула бэелүүлэгдэхэ зорилгоёо тодорхойлоо hэмди.

Колхозой дүршэлтэй малшадай нэгэн Б. Ринчинов Алхаан гэжэ газарта 194 буруу харууhална. Зунай бэлшээриин үедэ энэ нүхэр харууhалдаг малайнгаа толгой бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 750 граммаар нэмээхэ түсэбтэй юм. Нүхэр Ринчинов арга боломжоео тооложо үзөөд, сүүдхэдэ үхэр бүхэнэй шэгнүүр 900 граммhaa бага бэшээр нэмээхэ гэhэн социалис уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула бүхы хүсөөрөө оролдон ажаллана. Июнь, июль hарануудта үхэрнүүдынь hайнаар таргалаа.

Ажахын түрүүшүүлэй тоодо оролсоhон мал адуулагша Ц. Доржиев 178 толгой буруу Боргол гэжэ нютагта харууhална. Сүүдхэдэ нэмэлтэ шэгнүүр абаха түсэбынь — 850 грамм. Энэ нүхэр харууhалдаг малайнгаа толгой бүхэнhөө сүүдхэдэ 900 граммhaa бага бэшэ нэмэлтэ шэгнүүр абахаб гэжэ үгэеэ үгэhэн байна.

Мүнөө хониной мяханай сэн дээшэлжэ, ажахымнай hалбариhaa горитой олзо доход абаха болоно. Тиимэhээ хонишоднай hүрэгөө зунай бэлшээриин үедэ hайнаар адуулжа, ехэ нэмэлтэ шэгнүүр туйлахын түлөө оролдоно. Дүршэлтэй хонишод Д. С. Баторов, Б. А. Цыденов, С. Будаева болон бусад зунай бэлшээриин үедэ харууhалдаг хонидойнгоо шэгнүүрые эрид дээшэлүүлхэ зорилготой. Үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэндэ тушаагдаhан хонин бүхэнэй шэгнүүр 32 килограмм байhан юм. Харин байгша ондо хонидоо hайнаар таргалуулжа, толгой бүриень 36 килограммда хүргэхэ зорилготойбди. Тиимэhээ хонидые шахан таргалуулха талмай түхеэрэгдээ. Мүн хонидто холимог тэжээл, сабшагдаhан ногоон үгтэнэ.

Тингэжэ ажахы дотор ябуулагдажа байгаа хэмжээ ябуулганууд нийтын адууhа малай шэгнүүрые зунай үедэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Колхозой мэргэжэлтэд зунай бэлшээринүүдтэ тусхай графигай ёhoор ошожо, тэндэхи малшадай ажалда туhална, зүбшөөл заабари үгэнэ.

И. ЗАНГЕЕВ,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахамад зоотехник.

Баргажанай аймаг.

Фидель КАСТРОДА үндэр шагнал барюулагдаа

ГАВАНА. (ТАСС). Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр нүхэр Фидель Кастро Руста Октябриин Революциин орден барюулха баярай ёhoлол эндэ болобо.

СССР-hээ Кубын Республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Толубеев КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээhэн амаршалгын бэшэгые соносхоо. Совет-Кубын хани барисаае, харилсаа холбооео хүгжөөхэ, социалис оронуудай хани нэгэдэлые улам нягтаруулан батадхаха хэрэгтэ, империализмын ба хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү, национальна ба социальна талаараа сүлөөрхын түлөө тэмсэгшэ арадуудай тэмсэлдэ Фидель Кастрын оруулжа байгаа хубитань амаршалга дотор үндэрөөр сэгнэгдэнэ.

«Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр нүхэр Фидель Кастро Русые Октябриин Революциин орденоор шагнаха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ баярай ёhoлол дээрэ уншагдаба.

Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро харюугай үгэ хэлээ. Тиихэдэ хани халуун, аха дүү ёhоной, революционно ба энэрхы сэдьхэлэй гүн гүнзэгы үгэнүүдтэй амаршалгынь түлөө нүхэр Леонид Ильич Брежневтэ бүхы Кубын арадай үмэнэhөө халуун баяр хүргэбэ. Эдэ үгэнүүдынь манай революционно Эхэ оронии нүхэр Л. И. Брежневэй, Советскэ Союзай Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэдэй, коммунистнуудай ба бүхы совет хүнүүдэй үнэн зүрхэнhөө хүндэлдэг, дуралдаг байhанай гэршэ болоно.

Намда энэ шагналые барюулhан ушар бүхы Кубын арадта үзүүлэгдэhэн үндэр дээдэ зол хүндэ болоно, тэрэниие арадайнгаа үмэнэhөө ababaб. Иимэ ехэ зол хүндые манда олгоhон совет арад — Агуу ехэ Октябриин социалис революциин илалтаар хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи шэнэ үе сагай эхи табиhан, мүнөө бүхы дэлхэйн арадуудай эрхэ сүлөө ба амгалан тайбан байдалые эгээн бата найдамтайгаар хамгаалдаг баатар габьяата арад мүн.

Октябриин революцигүйгөөр Кубадахи революци илажа шадахагүй hэн гэжэ дахинаа дабтан хэлэнэб. Совет арадай талархал дэмжэлгэ үзүүлээгүй haaнь, Кубын революци США-гай империализмын урдаhaa тулалдан, илажа шадахагүй байгаа гэбэ. Саашадаа Советскэ Союзай ба Кубын хоорондохи революционно, интернационалис, аха дүү ёhоной холбоо барисаан тушаа тогтон тэмдэглээд, совет болон Кубын арадуудай хоорондохи үнэн зүб ёho гуримуудые үндэhэ болгодог, аха дүү ёhоной нягта хани барисаае хэншье эбдэжэ шадахагүй гээд гүн ехээр этигэдэг байhанаа Ф. Кастро элирхэйлээ.

Мүнөөдэр намда барюулагдаhан үндэр дээдэ шагнал — бидэндэ үзүүлэгдэhэн ехэ зол хүндэ байхатаяа хамта, мүн үнэн зүрхэнэй дурлал ба хүндэлэлэй, Соведүүдэй ороной ба Кубын Республикын арадуудай хоорондын эбдэршэгүй бата хани барисаанай шэнэ бэелэл болоно. Энэ шагнал коммунизмын хэрэгэй илахын түлөө тэмсэлдэ бүхы эршэ зоригоо, ами наhaя зорюулха шэнэ урмашал намда. Кубын бүхы революционернүүдтэ хангана, зориг бадаруулна, — гэжэ Фидель Кастро түгэсхэл дотороо хэлээ.

Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой ба Секретариадай гэшүүд, Премьер-Министрэй орлогшонор, министрнүүд, бусад тушаалтад баярай ёhololдо байлсаба.

ҺАРЫЕ ТОЙРОН НИИДЭХЭ ЗАМААР

«Луна-24» автомат станци 1976 оной августын 9-дэ ниидхүүлэгдээ гэжэ мэдээсэгдээ hэн.

Дэлхэй Һара хоёрой хоорондохи замаар ниидэхэ үедэнь энэ станцитай радиохолбооной сеанснууд ходо хэгдэжэ байгаа. Тиихэдэ ниидэлгынь замай параметрнүүд тодорхойлогдодог, станциин түхеэрэлгэнүүдэй ба агрегадуудай хүдэлмэри хинагдан шалгагдадаг байба.

Һара шадарай дайдадахи харaалагдаhан зайда автомат станциин оролгые хангаха зорилго августын 11-дэхи ниидэлгынь зам шалгагдаа.

1976 оной августын 14-нэй 2 час 1 минута Һара шадартахи үедээ автомат станци хадуугдаад, иимэ параметрнүүдтэйгээр Һарые тойрон ниидэхэ замда ороhон байна гэбэл:

— Һарын нюрууhaa дээшээ 115 километр;

— Һарын экватор тушаа замайнь hөөлжэлгэ — 120 градус;

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

— Һарые тойрон ниидэлгын саг — 1 час 59 минута болоно.

Телеметрическэ мэдээсэлэй мэдээнүүдэй ёhoор, станциин бүхы оньhон түхеэрэлгэнүүд haадгүй hайнаар хүдэлнэ.

Алас холын замбуулинтай холбоо хэхэ центр тус станцитай тогтуурита радио-холбоо бэелүүлнэ. Залан ябуулха-тоолон тодорхойлхо центртэ ороhон мэдээнүүд шэнжэлэгдэжэ байнхай.

«САЛЮТ-5» СТАНЦИИН ПИОНЕРСКЭ ТОЙРОЛГО

«Салют-5» гэжэ замбуулинай станциин экипаж — космонавтнууд Б. Волынов, В. Жолобов августын 14-нэй үдэрые эгээн баяртай, золтой үдэр гэжэ нэрлэнэ. Энэ үдэшэ Дэлхэйтэй холбоо хэхэдэнь, иимэ ушар, болоо: «Артек» лагерьта hаяхан болоод тараhан Пионернүүдэй бүхэсоюзна VII слёдто хабаадагшад — элдэб оронуудай үхибүүд Ниидэлгэ залан хүтэлдэг центртэ ерээд байба.

Эдэ үхибүүдые СССР-эй летчик-космонавт Г. С. Титов угтаа. Тиихэдээ «Салют-5» станцитай холбооной хайшан гээд бэелүүлэгдэдэг тухай, замбуулинай станциин хүдэлмэриие Газар дээрэhээ хайшан гээд хүтэлдэг тухай хөөрэбэ.

Үхибүүд удаа тээнь — агаараар дамжуулан космонавтнуудтай «уулзаhан» байна. Ниидэлгын программа тухай бүхы асуудалнуудтаа замбуулинhaa тодорхой харюунуудые пресс-конференциин үедэ абаба, экспедициеэ амжалтатайгаар дүүргээд, Газар дэлхэйдээ золтой бусахыень космонавтнарта хүсэбэ.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС-эй тусхай корр.

Ниидэлгэ залан хүтэлдэг центр.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

БУЛТАНАЙ АНХАРАЛ ХЭРЭГТЭЙ

Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые ехэ болгожо, шанарыень һайжаруулха хэрэг хүн зоной һуудал байдалай хэмжээе бүри дээшэлүүлхэ асуудалтай сэхэ холбоотой юм. Энэ асуудалда КПСС-эй XXV съезд дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаһан байна. «Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ хадаа политическэ ба экономическа ехэ удха шанартай хэрэг болоно. Энэ асуудал партиин шухала зорилгонуудые бэелүүлгэтэй сэхэ холбоотой юм» гээд КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд соо хэлэгдэнэ.

Энэ асуудал хадаа манай аймагай партийна, советскэ органуудай саг үргэлжын анхаралда абтанхай. Байгша оной июнь һарада аймагай Соведэй ээлжээтэ сесси зарлагдажа, промышленна предприятинуудай, ажалшадай һуудал байдалай, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй энэ жэлэй түсэб ба социалис уялгануудай хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудал зүбшэгдэһэн байна. Тингэжэ элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха, ажалай шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаһан юм.

Аймагтамнай промышленна 12 предприяти бии. Тэдэнэй наймандань арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараан үйлэдбэрилэгдэнэ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ аймаг дотор 13,4 миллион түхэригэй тиимэ эд бараан гаргагдахаар түсэблэгдэһэн байгаа. Нютагай Соведэй мэдэлэй предприятинууд арадай хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ 7 һарын түсэбтэ даабарие 106,5 процент дүүргэһэн байна. Гансал Хяагтын пивын заводой коллектив түсэбтэ даабаряа дүүргэжэ шадаагүй.

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрика арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг томо предприяти болоно. Байгша ондо 7 миллион түхэригэй продукци бүтээхэ түсэбтэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ тус фабрикын коллектив нилээд дутагдалтайгаар ажаллаа, бүтээгдэһэн продукциинь шанар мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэдэггүй һэн.

Байгша ондо энэ фабрикын коллективэй ажалда нилээд хубилалта болоо. Жэлэй түрүүшын хахадта продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбөө амжалтатай дүүргэһэн байна. Ээрэлгын цехэй технологическа түхеэрэлгэнүүд һэлгэгдэнэ. Үнгэрһэн үе соо бүтээсэ ехэтэй шэнэ 6 түхеэрэлгэ тодхогдоһон байна. Продукциин шанар һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа шэнэ моодын хубсаһан оёгдодог болоо.

Арбадахи табан жэлэй туршада тус фабрикын үйлэдбэри 20 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдаһан байна. Энэмнай тон харюусалгатай зорилго гээшэ. Тэрэниие хүсэндэнь хүргэхын тула энэ предприятиин технологическа түхеэрэлгэнүүдые шэнэлхэ хүдэлмэреэ саашадань үргэлжэлүүлхэ шухала. Ээрэлгын цехтэ 26 машина бии юм. Тэдэниие бултыень шэнэлхэ саг ерээ. Мүн тиихэдэ тус цехые үргэдхэхэ эрилтэ табигдана. Эндэ гол түлэб эхэнэрнүүд хүдэлнэ, гэр байра, хүүгэдэй сад, яслида һуури дуталдана. Эдэ бүгэдэ асуудалнуудые шиидхэхэ талаар республикын нютагай промышленностиин министерство зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй гээд һанагдана.

Сүхын арһанай завод республикын үнинэй предприятинуудай нэгэн болоно. Эндэ арадай хэрэглэлэй эд бараан гаргагдадаг юм. Заводой коллектив жэгдэ һайнаар хүдэлжэ, үйлэдбэриин даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Жэшээнь, үнгэрһэн хахад жэлэй туршада арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха түсэбөө заводой коллектив 2 дахин үлүүлэн дүүргээ. Мүнөө энэ предприяти шэнэдхэгдэн заһабарилагдажа байна. Ойрын хоёр жэлэй туршада эндэ арһа болбосоруулха, арһаар хубсаһа оёхо цех баригдахаар түсэблэгдэнхэй. Тиигэхэдэ предприятиин хүсэн нилээд дээшэлхэ түсэбтэй.

Тус заводто түүхэй эд дуталдана. Мүнөө бүхы түүхэй эд энэ заводто Эрхүүгэй областьһоо түмэр замаар Наушки станци хүрэтэр эльгээгдэнэ. Гэхэтэй хамта Наушкын мяханай комбинадта үүсэлэгдэһэн бүхы малай арһан түмэр замаар Эрхүү абаашагдана. Энээниие хараад байхада, Наушки Эрхүү хоёрой хоорондо арһа шэрэлгэдэ үлүү гаргаша хэгдэдэг байна. Тиимэһээ Наушкын, Улаан-Үдын мяханай комбинадуудта үүсэлэгдэһэн малай арһа Сүхын заводто сэхэ үгэхэ асуудал республикын Госплан һаяар шиидхэхэ зэргэтэй гэжэ һанагдана.

Эндэ Наушкын мяханай комбинадай коллективэй ажал тушаа тобшохоноор хэлэлтэй. Эндэ жэл соо дунда зэргээр 2000 тонно мяхан, 450 тонно колбаса үйлэдбэрилэгдэдэг юм. Тиихэдэ тус комбинат 100 тоннын багтаамжатай холодильнигтай. Энэнь тон бага гээшэ. Жэшээнь, намартаа — олон тоото мал үүсэлэлгын үедэ холодильнигынь багадажа, мяхаяа дары түргэн Улаан-Үдэ зөөхэ баатай болоно. Тиигэхэдэ мяханай шанар эрид доошолно. Комбинадай холодильнигые үргэдхэхэ тухай асуудал нэгэнтэ бэшэ табигдаһан байгаа. Теэд тэрэнэй хэзээ шиидхэгдэхэ байһаниинь мэдэгдэнэгүй.

Аймаг доторнай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг хилээмэнэй, Хяагтын һүнэй ба Хүдэри-Сомоной тоһо-сырэй заводууд бии юм. Тус предприятинуудай хүдэлмэри бүтээгдэһэн продукци, тэрэнэй шанар ба ассортимент худалдаа наймаанай эмхинүүдэй, хүн зоной мүнөөнэй эрилтые гүйсэд хангадаггүй. Илангаяа Хяагтын хилээмэнэй завод муугаар хүдэлнэ, продукциинь шанар һанаһанда хүрэнэгүй. Энээниие һайжаруулхын тулада нэн түрүүлэн заводой бэлэн продукци хадагалха склад ойрын сагта үргэдхэхөөр.

Хяагта хотын һүнэй заводой ажал баһал ехэ дутагдалтай байһаар. Городой, Наушки, Хоронхой, Сүхэ тосхонуудай хүн зон һүнэй продукцяар гүйсэд хангагданагүй, продукциинь ассортимент үсөөн, шанарынь муу. Энэ завод мүнөөнэй эрилтэдэ таарахаа болиһон байшанда байдаг юм. Һүнэй завод шэнээр бариха тухай асуудал оло дахин табигдаа, тэрэниие шиидхэлгэ олон жэл соо унжагайрһаар.

Эндэ табигдаһан асуудалнууд ойрын сагта зүбөөр шиидхэгдэхэ зэргэтэй гээд һанагдана. Энэ хэрэгтэ республикын министерствэнүүдэй, албан зургаануудай туһаламжа хэрэгтэй. Тиигэбэл хүн зониие үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха хэрэг эрид һайжарха байгаа. Ажалшадта анхаралтайгаар хандахада, тэдэнэр урма зоригтойгоор ажалладаг ха юм.

Аймагай промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай коллективүүд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, эршэтэй һайнаар ажаллажа байна.

И. ОСЕЕВ
аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
Хяагтын аймаг.

Манай зураг дээрэ буулгагдаһан Владимир Базаров «Бурятцелинстрой» трестын барилгын материалнуудай Хурамхаанай участогта түмэр-бетон зүйлнүүдэй цехтэ бетон худхадаг түхеэрэлгын машинистээр хүдэлдэг. Тэрэ коллектив соогоо хүндэтэй, ажал хүдэлмэридөө оролдосотой бэрхээр хандадаг. Тэрэнэй хэһэн ажалынь хододоо һайн шанартай байдаг. Участогай мүнөө үдэрэйнь ажал хэрэгүүд тухай хөөрэлдөөнэй гарахада, Владимир Базаровай нэрэ ходо дурдагдадаг. Тингэншьегүй яахаб. Владимир хамта хүдэлдэг нүхэдтөө эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ коллективтэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан залуу машинист энэ жэлые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха гэһэн эрмэлзэлтэй эдэ үдэрнүүдтэ ажаллана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АРГА БОЛОМЖОНУУДАА ХҮСЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭХ…

(Промышленностиин хүдэлмэриин долоо һарын зарим дүнгүүд тухай шэнжэлэл)

Республикымнай промышленна предприятинуудай олонхи коллективүүд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй гүрэнэй түсэбые, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай, шэлэй заводой, Хяагтын плавико-шпадай уурхайн, Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой, Хорниин леспромхозой болон бусад предприятинуудай коллективүүд жэлэй эхинһээ һайнаар ажаллажа, социалис мрысөөнэй түрүү зэргэдэ гараа.

Эдэ коллективүүд хахад жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээд, абаһан социалис уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ гэжэ тэмсэжэ байна. Тэдэнэй энэ оролдолгые жэлэй долоо һарын үрэ дүнгүүд харуулна.

Жэшээлхэдэ, Хяагтын плавико-шпадай уурхайн коллектив продукци худалдаха январь—июль һарануудай түсэбые 113 процент дүүргээ. Шэлэй заводой хүдэлмэришэд долоо һарын түсэбһөө гадуур 205 мянган түхэригэй продукци худалдаһан байна. Нарин сэмбын комбинадай коллектив арбадахи табан жэлэй түсэбые түрүүшын жэлһээ үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ мүрысэжэ, ажалдаа шэнэ амжалта туйлаба. Энэ коллектив долоо һарын түсэбые үлүүлэн дүүргээд, даабариһаа гадуур нэгэ миллион 732 мянган түхэригэй продукци худалдаа.

Зэдын комбинадай, «Гусиноозёрская» шахтын, Бага Холбоолжоной уурхайн, «Татарский ключ» карьероуправлениин, «Теплоприбор», Элхиин авто-заһабарилгын заводой коллективүүд продукци бүтээн гаргаха, худалдаха долоо һарынгаа түсэбые холо үлүүлһэн байна. Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын, «Электромашина», хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй, Тимлюйн цементын, Тимлюйн асбо-цементын зүйлнүүдэй заводуудай, «Бурятэнерго» управлениин, Байгалай загаһанай промышленностиин үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллективүүд түсэбөө мүн лэ һайнаар дүүргээ.

«Забайкаллес» нэгэдэлэй модо отологшод, модо болбосоруулагшад модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ, модо болбосоруулха, продукци худалдаха, түсэбөө дүүргэһэн байна. Байгалай, Баргажанай, Клюевскэ, Хандагатайн леспромхозуудай, Сэлэнгын модоной баазын, Буряадай мебелиин болон модо болбосоруулгын комбинадай коллективүүд нэгэдэлэй предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

Үйлэдбэриин шэнэ «Бурятавторемонт» нэгэдэлэй коллектив продукци худалдаха долоо һарынгаа түсэбые 107 процент дүүргэһэн байна. Нютагай промышленностиин, эдеэ хоолой промышленностиин министерствэнүүд долоо һарынгаа түсэбые дүүргээ.

Социалис мүрысөөндэ амжалта туйлажа ябаһан эдэ, мүн бусад зарим предприятинуудай коллективүүдэй амжалтатай һайнаар ажаллажа байһанай ашаар республикымнай промышленность продукци бүтээн гаргаха, худалдаха долоо һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Бүхыдөө республикымнай промышленность жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 4 миллион түхэригэй продукци худалдаа. Шулуу нүүрһэ малтан абаха, электрын эльшэ үйлэдбэрилхэ, хабсаргамал металл конструкци бүтээхэ, автомобиль, трактор, локомотив, вагон заһабарилха даабари үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Ноохон бүд нэхэхэ, ноохо сэбэрлэн угааха модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түсэб үлүүлэгдэҙэ.

Олонхи предприятинууд хэрэглэлэй эд бараа ехээр бүтээдэг болоо. Тингэжэ долоо һарын туршада түсэбһөө гадуур 25 мянган трикотаж гадар, 25 мянган трикотаж дотор хубсаһан нэхэгдэн оёгдоһон байна. Оёмол хубсаһа худалдаа наймаанай организацинуудта тушааха даабари үлүүлэгдээ. Хубсаһа угаадаг 200 машина, эбхэгдэмэл 9 мянган орон, 9 мянган тонно шаажан гүйлгэһэн амһарта түсэбһөө гадуур хэгдэһэн байна.

Харин республикымнай промышленность бүхы дээрээ түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэшье, хүдэлмэридэхи горитой дутагдалаа усадхабагүй. Зарим предприятинууд түрүүшын хахад жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргээд, июль һара соо ажалайнгаа эршэ һуладхаһан байшоо.

Энэниие иимэ баримта гэршэлнэ. Хахад жэлэй үрэ дүнгүүдээр республикымнай 25 предприяти гэхэ гү, али бүхы предприятинуудай 13 процентнь продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүй байгаа. Июль һарын түсэб дүүргээгүй предприятинууд олошороо. Тингэжэ долоо һарын үрэ дүнгүүдээр түсэбөө дүүргээгүй предприятинуудай гэмээр 6 миллион 420 мянган түхэригэй про-

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

НЮТАГТАА СУУТАЙЛ ДАА

Хореод жэлэй саада тээ аймагай залуу һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Мэлэ тосхоной комсомол басаган Цырен-Долгор илажа гараба гэжэ аймагай газетэдэ мэдээсэл үгтэһэн юм. Тэрэ үедэ нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ өөдэгүйхэн лэ һүн һаагдадаг байгаа. Үнеэн бүриһөө 700 килограмм һүн һааһан һаалишанай нэрэ соло Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг, али бүхы магтаалда хүртэдэг бэлэй.

Тиихэдэ ажалай үргэн замда гаража ябаһан гүлмэрхэн залуу басаган Цырен-Долгор комсомолой районно конференциин делегадаар һунгагдаад, аймагай түб ерэһэн, үеынгөө олон залуушуултай уулзаһан, танилсаһан тухайгаа огто мартадаггүй. Иимэ ехэ хуралдаанда түрүүшынхеэ хабаадажа, конференциин президиумдэ һунгагдаад, ендэр дээрэ гаража, олон тоото үетэнэйнгөө урдаһаа хаража һууха хүндэдэ хүртэһэн тухайгаа мүнөөшье дабтан дабтан хөөрэдэг.

Тэрэ сагта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 850—900 килограмм һүн һаажа, аймаг соогоо түрүүлжэ ябаһан һаалишад Гарма Гончикова, Ханда Дансарунова, Дари Гырылова, Сурма Дашиева, Бальжит Хандуева, Ханда Абидуева гэгшэдэй ажал тухай аймагай газетэдэ уншахадаа, Цырен-Долгор атаархадаг, заабол тэдэнэй зэргэдэ гарахал байхаб гэжэ бододог байгаа.

Теэд хайнаг, һарлагуудтай холимог нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ һанаһанда хүрэмэ һүн гаража үгэдэггүй һэн. Заримдаа Цырен-Долгор урмаа хухархаашье һанадаг болобо. Уданшьегүй хүдөө ажахые, илангаяа мал ажалые улам саашадань хүгжөөхэ тухай манай партиин болон правительствын хэдэ хэдэн тогтоолнууд абтажа, холын Мэлэ нютагташье эли бодо хубилалтанууд боложо эхилһэн бэлэй.

Һүнэй үүлтэрэй бухануд, гунжадууд ондоо аймагуудһаа, областьнуудһаа асарагдаа. Нютагай үүлтэрэй үнеэдэй эгээл һүн ехэтэйень шэлэн абажа тугаллуулха, тэдэнэй тугалнуудые мүн лэ шэлэн абажа, һүрэгтөө нэмээхэ хүдэлмэри эмхидхэгдээ һэн.

Тэрэ сагые һанахада, тиимэ үни үнгэрһэн бэшэ шэнги. Теэд Цырен-Долгорой өөрынь ажалай намтар эгээл шэнэ хубилалтын эхилһэн сагтай холбоотой. Мүнөө үнгэрһэн хугасаае тоолоод үзэхэдэнь аяар хори гаран жэл болошоһон байна. Энэ саг соо болоһон хубилалтанууд яһала ехэ юм бэзэ. Мал ажал эрхилэлгэдэ онсо хубилалтанууд болоо. Аймаг дотор мяханай үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэ гэһэн гол шэглэл абтаад, һаалиин нилээд олон жэжэ фермэнүүд болюулагдажа, мяханай үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэ мэргэжэлдэ орожо эхилээ.

Харин он жэлэй ошохо тума Цырен-Долгор һаалишанай орёо бэрхэ мэргэжэлые гүнзэгыгөөр шудалжа, зоотехническэ заабари болгониие нарин нягтаар бэелүүлжэ шададаг болоһоной ашаар һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэн бүхэнһөө мянга гаран килограмм һүн жэл соо һаадаг болоһон байгаа. Тингэжэ наймадахи табан жэлэй туршада аймагай түрүү һаалишадай зэргэдэ батаар жагсаһан. Хүндэлэлэй самбарта, ажалай алдар солын дэбтэртэ нэрэ обогоо нэгэнтэ бэшэ бэшүүлһэн солотой.

Ахалагша һаалишан коммунист Цырен-Долгор Памаевна Доржиевагай толгойлдог түбэй фермын 16 һаалишадай долоониинь 1974 ондо хоёр мянганай дабаа гаталаа бшуу.

Ахалагша һаалишан өөрөө саг үргэлжэ үнеэ һаахынгаа хажуугаар залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, һаалишанай мэргэжэлдэ һургаха, эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ асуудалнуудта үдэр бүриин анхарал табижа ябадаг малшан гээшэ. Тэрэ өөрөө Ленинскэ комсомолой зэргэдэ ябажа хүмүүжэһэн, мүнөө үнинэй коммунист, КПСС-эй Захааминай райкомой гэшүүн.

Үнинэй һаалишантай хамта ажалладаг Санжай-Ханда Ринчинова эгэшэ нүхэрэйнгөө дүй дүршэлые халан абажа, үнгэрһэн жэл үнеэн бүриһөө 2036 килограмм һүн һааһан юм. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта Цырен-Долгор Доржиевагай үнеэн бүриһөө 1017 килограмм һүн һаахадань Санжай-Ханда Ринчинова 1024 килограмм һүн һаажа, багшаяа ахиха зуураа, совхоз соогоо эгээл түрүү һуури эзэлбэ. Мянганда дүтэлөөшэд олон.

Урда табан жэлэй туршада даалгагдаһан 20 үнеэдһээ 1430 центнер һүн һаахаб гэжэ абаһан социалис уялгаяа Цырен-Долгор Памаевна 4 жэл 3 һарын туршада дүүргэһэн байгаа. Хамта хүдэлдэг Санжай-Ханда Ринчинова, Долгор Раднаева гэгшэд табан жэлэйнгээ даабари мүн лэ 4 жэл 4 һара соо дүүргэһэн юм.

Цырен-Долгор Доржиевагай ажалладаг СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхоз үнгэрһэн табан жэл соо һүн һаалгые 60 процент, гүрэндэ тушаалгые 16 процент дээшэлүүлжэ, табан жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 2600 центнер һүн гүрэндөө худалдаһан байгаа. Энэ хэрэгтэ коммунист Ц-Д. П. Доржиевагай оруулһан хубитань яһала ехэ.

Тус фермын һаалишад үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ табан жэлэй эхинһээ алхамаа улам шангадхаха гэһэн зорилго табинхай. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2050 килограмм һүн һааха гэһэн социалис уялга абанхай. Һүнэй тоһолигые, шанарыень бүхы талаарнь гүрэнэй ГОСТ-ын эрилтэдэ хүргэхэ хүсэлэнтэй.

Үнгэрһэн 6 һарын туршада фермээрээ үнеэн бүриһөө 800 килограмм һүн һаагаад байна. Энэ нютагай эрхэ байдалаар болоходо, июль—сентябрь һарануудта үнеэд һүеэ нэмээдэг. Тиимэһээ жэлэй хоёрдохи хахадта һаалишадай һүн һаалгаяа нилээд нэмээжэ, абаһан социалис уялгаяа дүүргэхэ байһандань ямаршье һэжэг байхагүй.

— Үбэлэй үедэ һүн һаалинь нилээд дээгүүр байха аргатайшье һаа, уһаар дуталдажа, ехэ хохидолдо ородогбди, — гэжэ ахалагша һаалишанай хэлэһые Захааминай аймагай Соведэй депутат, залуу һаалишан Надежда Дашиевна Доржиева болон бэшэ һаалишад батална. Уһа зөөдэг машинынь эбдэршэхэдэ малда уулгахашье, тэжээл буйлуулхашье уһагүй үлэшэдэг юм ха. Эндэ гурбан худаг малтуулһан болобошье һаань, тэдэнь үбэлдөө гол таһа хүрэшэдэг гула ямаршье найдалгүй, хэдэн арбаад мянган түхэриг «хүргэгдэшоол» юм гэлсэнэ.

Тинбэ ябашье эндэхи һаалишад энэ жэлэйнгээ социалис уялгануудые дүүргэжэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсонхой. Мүрысөөнэй дүнгүүдые һара бүхэндэ гаргажа, социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор түрүүлжэ гараһан һаалишадта шангууд барюулагдадаг, ажалай алдар габьяагай туг үргэгдэдэг юм. КПСС-эй гэшүүндэ кандидат залуу һаалишан Надежда Дашиевна Доржиева эндээ агитатораар томилогдонхой. Энэ һаалишан мүн лэ Цырен-Долгор Памаевнагай хүмүүжүүлһэн, ажалай үргэн замда гаргаһан малшан шуу.

Энэ фермын һаалишад урдынхидаал мэтэ табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь хахад жэлээр урид дүүргэхэ гэһэн зорилго табяад, урматайгаар ажаллажа байна.

Д. АЮШЕЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой һаалишан коммунист Ц-Д. П. Доржиева.

Авторай фото.

ЗАГАҺАШАДАЙ БРИГАДА

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид декабриин 25-да дүүргэжэ, хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 600 центнер загаһа барижа, шубуунаи 200 центнер мяха гүрэндэ тушааха гээд Кабанскын аймагай «Прибайкалец» колхозой социалис уялга соо хэлэгдэнэ. Колхозой загаһашад мүнөө социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

— Загаһа бариха хүнэй һанаанай хэрэг бэшэ. Мүнөөдэр тэды шэнээн загаһа барихаб гэжэ хэлэхын аргагүй юм. Заримдаа хооһооршье бусаха ушар гарадаг, — гэжэ «Прибайкалец» колхозой түрүүлэгшэ Петр Ермолаевич Новолодский хөөрэжэ байгаа һэн.

Нээрээшье загаһа ехээр барихын тула дүршэл шадабари, оролдосо хэрэгтэй бшуу. Загаһашад байгаалиин абари зан һайн мэдэхэ ёһотой. Далай дээрэ тудаһан лэ газартаа гүльмэ, губшуур хаяха бэшэш. Загаһанай һүрэгэй хаана ябаһаниие мэдэхэ хэрэгтэй.

Бригадир Александр Нефедьевич Новолодский Байгал далайн эрьедэ түрэһэн, үдэһэн хүн. Тэрэнэй эсэгэнь загаһашан юм һэн. Александр хүбүүгээ хара багаһаань загаһа бариха мэргэжэлдэ һургадаг бэлэй. Александр Нефедьевич Новолодский далайн «нюусануудые» һайн мэдэдэг. Хэдыдэ загаһан эрье шадар дүтэлхэб. Али багта губшуур хаяа һаа һайн бэ. Сүм мэдээд ябадаг. Александр Новолодскиин олзогүй, хооһоор бусаһан сагые «Прибайкалец» колхозой ажалшад һанадаггүй.

Мүнөө А. Н. Новолодскиин бригадада 18 хүн. Бригадынь гэшүүд А. П. Нелюбин, В. С. Засухин гэгшэд загаһа барилгые һайн мэдэдэг, бэрхэ ажалшад юм. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй даабариһаа гадуур 600 центнер загаһа бариһан.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 1000 центнер загаһа бариха даабаритай. Түрүүшын хахад жэл соо 720 центнер загаһа барижа, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэ.

Александр Нефедь… дүршэл шадабаритай, … лаа эмхидхэхэдээшье … хүн. Эдэнэр һаяшаг губ… татахадаа, нэгэ доро … центнер загаһа бариба. … да зэргээр үдэртөө 5… центнер загаһа барина. … жэлэй туршада оролдо… һайнаар хүдэлжэ байһан… гаа түлөө А. Н. Новол… ский Ажалай Улаан Ту… орденоор шагнагдаа … «1973, 1974 онуудай … лис мүрысөөндэ ила… гэһэн тэмдэгүүд үбсүүн… ялардаг. А. Н. Новол… ский, тэрэнэй бригады… шууд «Прибайкалец» … зой бэрхэ загаһашад … лоно. Эдэнэр арбадахи … бан жэлэй түрүүшын … абаһан уялгаяа амжалта… гаар бэелүүлжэ байна.

Анатолий Новолод… үшөө залуу. Гэбэшье 18 … һөө буридэһэн бригада … бэрилжэ, загаһа барина. … бригадын коллектив … шын хахад жэлэй даабар… гадуур 150 центнер за… барыа. Һара бүриингөө … баһн амжалтатайгаар … гэжэ, колхозойнгоо … дай магтаал һайшаалда … тэнэ. «Прибайкалец» кол… зой загаһашад энэ … эхинһээ амжалтатай һайн… хүдэлжэ, гүрэндөө ехэ … һа тушаана. Энэ жэлэй … рүүшын хахад жэл соо 1… центнер загаһа бариха … барыа 1150 центнертэ … гөө. Шубуунай 100 цен… мяха гүрэндөө тушаагаа…

«Прибайкалец» кол… ажалшад туйлаһан амж… таяа улам арьбадхаха … зорилго урдаа табина.

— Бидэнэр энэ жэл … һашадан үшөө нэгэ бри… эмхидхэхэмнай. Тиг… үбэлдөө үшөө ехэ за… барижа, даабаряа … үлүүлхэбди, — гэжэ «Пр… байкалец» колхозой түр… лэгшэ П. Е. Новолодский … лэнэ.

Энэ колхозой кол… тив ажалаа зүбөөр эмхи… жэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр … дэлнэ. Эдэнэр 1976 о… мүн лэ арбадахи табан … лэй даабари болзорһ… урид дүүргэхэ гэһэн зо… го урдаа табина.

К. ЖАМЬЯНОВ

ФОТО-МЭДЭЭСЭЛ СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

Ашаглалгада оробо

КИРОВСКЭ ОБЛАСТЬ. Үнгэтэ металлнуудай Кировскэ заводто шэнэ цех-комплекс ашаглалгада оробо. Тэрэнэй ашаар үнгэтэ металлнуудай физико-механическа талаараа, геометрическэ хэмжээгээрээ мүнөө үеын эрилтэдэ таарама прокат үйлэдбэрилэн гаргагдадаг болохо юм. Кировскэ заводой металлургнуудай продукциие радио ба электротехническэ промышленностиин хэдэн арбаад предприяти Волжско болон Камска автомобильна заводууд хэрэглэдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) вальцовщигууд В. Гребенкин, Б. Глухих цехэй түрүүшын продукци хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Асари ехэ порт баригдана

ПРИМОРИИН ХИЗААР. Восточно портдо жэлэй туршада 70 мянган контейнер буулгаха, ашаха шадалтай порт ашаглалгада оробо. Шэнэ причал ехэ ашаанай контейнернүүдые тодон абаха, эльгээхэ талаар тусхай мэргэжэһэн. Гэхэтэй хамта портын барилга үргэлжэлһөөр. Тэрэнэй барилганууд далайн эрьеэр 12,5 километртэ үргэлжэлхэ байна. Тэрэнэй дүүрэн хүсөөрөө ашаглагдажа эхилхэдэ, портдо жэлэй туршада 30 миллион тонно ашаан тээгдэдэг, ашагдадаг болохо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: контейнернүүд буулгагдажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

...ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

...түрэл партиин XXV ...жоймнай экономи- ...хүгжэлтын асари ехэ ...ртые табиха зуу- ...хүн зоной ухаан ...шанхи хүгжэл- ...ажалшадые ком- ...юр хүмүүжүүлгын ...заажа үгэһэн юм.

...ЦК-гай Гене- ...секретарь Л. И. ...съезд дээрэ элид- ...: «Совет патрио- ...ба социалис интер- ...мын үзэл бодо- ...гүрэнэйнгөө, Эхэ ...түлөө омогорхон ...абаха, социализмын ...үүдые аршалан ...ар хододоо бэлэн ...бодолые ажалша- ...түрүүн залуу үетэ- ...мэдэрэлдэ ойлгуу- ...рүүлхэ, гээшэ пар- ...шухала зорилго- ...нь байһаншье, ...һааршье зандаа», ...онсо тэмдэглээ бэ-

...нимэ харюусал- ...сурталай хүдэлмэ- ...ай ороной түүхын ...культурын памят- ...зүбөөр, аша үрэ- ...хэрэглэхэ гээшэ ехэ ...ртай. Юуб гэ- ...һэн үе сагай хүн ...байдал ба соёл культура, мүн мүнөө үеын совет арадай революционно, ажалай болон дайшалхы баатаршалгые, социалис ба коммунис общество байгуулгые эдэ памятнигууд тодорхойлон харуулна ха юм. Мүнөө үедэ хэблэлдэ тунхаглагдаад, олонинтын үзэмжэдэ табигдаһан «Түүхын болон соёл культурын памятнигуудые сахин хамгаалха ба хэрэглэхэ тухай» ССР Союзай Хуулиин проект хадаа энэ асуудалай гүрэн түрын ямар ехэ удха шанартай байһыень элирхэйлэн гэршэлжэ үгэнэ. Хаа хаанагүй энэ проектые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэжэ өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулжа байнхай. Нэгэ зариманиинь хэблэлдэ тунхаглагдаһан байха.

Түрэл Буряад оромнай баяншье, һониншье түүхэтэй гэжэ хүн бүхэн һайн мэдэхэ ёһотой. Үни урдын сагһаа хойшо мүнөөдэр болотор элдин баян манай нютагта ажаһууһан хүн зоной гайхамшагта тэмсэл, аша туһатай ажалайнь амжалтанууд, тэдэнэй ухаан бодолой, соёл болбосоролой хүгжэлтэ памятнигуудта уралан харуулагдадаг юм. Республика дотомнай мүнөө үедэ 1030 памятнигууд, тэрэ тоодо: түүхын — 460, архитектурын — 40, археологиин — 526 гүрэнэй тоо бүридэлдэ абтанхай. Гушаад памятнигууд РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор гүрэнэй удха шанартай болгогдоһон юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ олохон памятнигууд һэльбэн шэнэлэгдээ, тиигэжэ соёл гэгээрэлэй зорилгодо хэрэглэгдэдэг болоо. Жэшээнь, декабристнуудта зорюулагдаһан памятнигууд булта шэнэлэгдээ. Новоселенгинск тосхондо Н. А. Бестужевэй проектээр баригдаһан гэр һэльбэн заһабарилагдажа, «Декабристнууд Буряад оронд» гэһэн шэнэ музей нээгдээ. Улаан-Үдын, Хяагтын хэдэ хэдэн архитектурын памятнигууд заһабарилагдажа эхилэгдэнхэй. Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ баатарай үхэлөөр унаһан нютагайхидтаа зорюулһан хүшөөнүүд хаа хаанагүй бодхоогдоо.

Хүн бүхэнине, илангаяа ургажа ябаа залуушуулые Эхэ оронойнгоо, нютаг нугынгаа, арад зонойнгоо алдарта түүхэ мэдэжэ ябахаар, тэдэнэй ажалай болон дайшалхы ёһо заншалнуудые бүри арьбадхажа ябахаар хүмүүжүүлхэ гээшэ бултанай хэрэг мүн. Тиимэһээ памятнигууд тухай хододоо хөөрэжэ үгэхэ, дэргэдэнь элдэб һонирхолтой хэмжээ ябуулганууды үнгэргэхэ, пионернүүдэй, комсомолой зэргэдэ эдиршүүлые абаха, улаан галстук болон комсомолой билет барюулха гэхэ мэтэ болон бэшэшье хүмүүжүүлхы үүргэтэй уулзалгануудые үнгэргэжэ байхада ехэ туһатай. Республикымнай олон тоото предприятинууд, эмхи зургаанууд, һургуулинууд ооһэдынгөө дураар памятнигуудые шефтээ абаад, жэлэй дүрбэн сагта харууһалжа, гоё һайханаар барижа байдаг заншалтай юм.

Гэхэтэй хамта, зарим эмхи зургаанууд ашаглажа байһан гэр байрануудаа (архитектурын памятнигууд болохо) хэдэн олон жэлэй туршада заһабарилха талаар юушье хэнэгүй. Илангаяа республикымнай худалдаа наймаанай, элүүрые хамгаалгын министерствэнүүдэй эмхи зургаанууд памятнигуудта нигэжэ, хайша хэрэгээр хандаха ябадал ушардаг.

Хэнэйшье мэдэһээр, памятнигуудые сахин хамгаалха ба хэрэглэхэ хэрэг хадаа нютаган Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ даалгагданхай. Теэд нэгэ зарим гүйсэдкомуудай талаһаа энэ харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хүдэлмэридэ хайхарамжагүйгөөр хандаха ушарнууд үзэгдэнэ. Илангаяа инмэ ябадал Загарайн, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын аймагуудта үзэгдэнэ. Ушар нимэһээ Соведүүдэй гүйсэдкомууд, аймагай соёлой таһагууд, түүхын болон соёл культурын памятнигуудые сахин хамгаалха Бүхэроссиин бүлгэмэй эдэбхитэд ойрын сагта энэ асуудалаар зохихо хэмжээ абаха, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар энэ баян арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ, хүмүүжүүлхы үүргыень эрид дээшэлүүлхэ ёһотой болоно. Тунхаглагдаһан Хуулиин проектые зүбшэн хэлсэхэдээ ажалшадай оруулһан ажаглалтануудые, һанамжа, дурадхалнуудые газетын редакцида мэдээсэжэ байха бээ гэжэ баһал найдагдана.

«Хэншье, юуншье мартагдаагүй» гэһэн уряа доро үзэл сурталай-политическэ энэ хүдэлмэрине эршэмтэйгээр ябуулха гээшэ Соведүүдэй, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай нангин уялга, нэрэ хүндын хэрэг мүн.

«СОЮЗ-21» НИИДЭЛГЭЕЭ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛҺЭЭР

Замбуулинай «Союз-21» онгосын ниидэлгэ үргэлжэлһөөр. Гэхэтэй хамта, замбуулинай баатарнуудай амжалтын эхин газар дээрэһээ эхитэй.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: замбуулинай «Союз-21» онгосын экипажай космонавтнууд (зүүн гарһаа) бортинженер В. М. Жолобов, тэрэнэй басаган Лена, космонавт Б. В. Волыновай хүбүүн Андрей, экипажай командир, СССР-эй летчик-космонавт Б. В. Волынов, бортинженер В. М. Жолобовой һамган Лилия Ивановна, космонавт Б. В. Волыновай басаган Таня, тэрэнэй һамган Тамара Фёдоровна.

ТАСС-ай фотохронико.

* * *

Космонавтнуудай далай дээрэ һорилго хэжэ байһан үе. Наада таладань «Союз» гэжэ замбуулинай онгосын аппарат космонавтнуудые тээгээд тамаржа ябана, саада таладань — «Космонавт Юрий Гагарин» гэжэ корабль.

ТАСС-ай фотохронико.

...АЛГАЛТАНУУД, ...АЛГАЛТАНУУД

РЕПОРТАЖ

...Үдын соёл-гэгээрэ- ...щида оролгын шал- ...августын 11-һээ

...училищидаа абыт, ...барихыем зүбшөө- ...гэһэн олон тоото мэ- ...уд училищиин ди- ...нэрэ дээрэ ороһон ...дорхойлон хэлэбэл, ...жо-хоровой таһагта ...хүн, театральнада ...ан, хатарай таһагта ...хүгжэмтэ инструмен- ...рэ наадаха таһагта ...хүнэй мэдүүлгэ-

...ээ үгэһэн эдэ олон ...басагадан, гуша-гу- ...нь лэ таһаг бүхэн- ...Хэд абтахаб гэ- ...эдоо эгээл һайнууд, ...дуратай, хатар, ...бэхэнүүд, шүлэг, ...игата гоёор уншадаг ...лэ абтаха.

...12 час... Шалгал- ...г дундаа боложо ...Дуунай таһагта ...итэйшүүлэй шал- ...рэ һуунаб. Роялиин ...училищиин багша ...Владимировна Гон- ...мүн лэ баһа тээ саа- ...на Викторовна Са- ...хын хажууда зог- ...хоёр багшанар ...абанад.

...д һубаряад орожол

...нариинааршье, бүдэ- ...хоорше дуулалда-

...хи хүн орогты», — ...ходонь, Сэсэгма ...орожо ерэбэ. Энэ ба- ...Яруунын аймаган ...дунда һургуули ...юм.

...һургуулида һура- ...даа, комсомолой ...иин соёл гэгээрэлэн ...гэшүүн ябаһан, ...аймагай харалга- ...һургуулиингаа зүг- ...ажа, нэгэнтэ бэшэ ...һууринуудые ээзэл- ...Мүнөөшье баһа ...захяа» гэжэ Чингис ...уянгата дуу хан ...мэдэбэ.

...ндээ наушник хээд ...хүн гээшэбши», — ...шаһан багшанар ...энэлдэнэд. «Һайн» ...нэлтэ тэдэнэр нэгэн ...габинад.

...шанхи шалгалтануу- ...һайнаар үгыш даа», ...шалгалта абагшадай ...соол харахан ню- ...энэзб-энээб гэһээр, ...гаража ошоо һэн ...улан Наталья Ро- ...ээлжээн болобо. ...басагамнай мүн лэ ...эгмаһаа дутуугүй ...даха байшаба. Тии- ...тэй аргагүй. Юуб гэ- ...гаша «Сибириин угал- ...гэжэ ансамблиин гэ- ...Байгал-Амарай тү- ...ай барилгашадта наа- ...рүүлхаяа ошоһон бай- ...Родионова «һайн» ...нэлтэ абаба.

...гадна «эрхим» гэ- ...элтэ олон басагад ...олобол — Л. Емогоева; Н. Черкашина, И. Рассадина, С. Акшаева, И. Дьячкова, Н. Позднякова гэгшэд болоно.

Татьяна Викторовна хөөрэнэ: «Манай училищида ородууд, буряадууд, яхадууд, тувинцүүд гэхэ мэтэ яһанай хүбүүд, басагад мэдүүлгэ үгөө. Энэнь һайн гээшэ ааб даа. Бидэ сэгнэлтэ табихадаа, шалгалта барижа байһан хүн хүгжэм гээшые шэхээрээ шагнаад, хэды шэнээн ойлгоноб, хэр һайн хоолойтой байнаб гэжэ элирүүлээд, табинабди. Һайншье, муушье бэлэдхэлтэй хүнүүд бии. Муу бэлэдхэлтэй хүнүүд училищияа дүүргээд, саашадаа хүдэлжэ шадахагүй ха юм».

Үнэхөөроошье тиимэ. Эндэ муугаар шалгалта бариһан үхибүүд тухай бэшээгүйбди, юундэб гэхэдэ, тэдэ саашанхи харгыгаа зүбөөр шэлэжэ, өөрынгөө дуратай ажал оложо, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн бэеэ харуулха, нэрээ нэрлүүлхэ бэзэ гэжэ ехэтэ найданабди.

Тиигэһээршье дуушадай шалгалта дүүрэбэ.

Һүүлдэнь би зүжэг харуулалгын таһагта шалгалтыень орожо хараһан байнаб. Үүдэ нээгээд орохолоорни, ута столой саана долоо-найман хүн жэрылдэн һуунад. Эдэнэрэй гурбаниинь шалгалтын комиссиин гэшүүд — Буряадай АССР-эй соёл культурын габьяата ажал ябуулагша Шапова Полина Васильевна, энэ училищиин багшанар Банщиков Михаил Михайлович, Наац Анатолий Эдуардович гэгшэд болоно. Нүгөөдүүлынь энэ училищи дүүргэһэн ба дээдэ курсын басагад. «Ямар халаан орожо байдаг юм ааб гэжэ жэл бүхэндэ басагаднай ерэжэ харадаг юм», — гэжэ Полина Васильевна хөөрэнэ.

Түрүүшынгээ шалгалта «эрхим» гэһэн сэгнэлтээр Г. Шубина, Г. Новоселова, Е. Мархашкинова, Н. Огдонов гэгшэд тушаагаа.

Эндэ һууха үедэмнч Н. Цыденова таба абаба. Ородой агууехэ басни бэшэгшэ Иван Андреевич Крыловой «Миисгэй ба гургалдай» гэжэ басниинь уянгатуулан уншахадаа, эдэ хоёр амитадай образ харуулжа шадаа. «Ой соо» гэһэн этюдынь мүн лэ үнэншэмэ һайн гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Шалгалтын һүүлээр Полина Васильевнатай хөөрэлдөө һэмди. Тиихэдээ Буряадай АССР-эй габьяата ажал ябуулагша, училищиингаа багшанарай коллектив соо хүндэтэй хүн иигэжэ хэлээ һэн: «Бидэ хүдөөһөө ерэһэн үхибүүдые олоор абаха гэжэ оролдонобди, юундэб гэхэдэ, тэдэ училищияа дүүргээд, түрэл нютагаа бусажа, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха ха юм».

Соёл-гэгээрэлэй училищида шалгалтанууд үргэлжэлһөөр...

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

Анна Арсентьевна Голосеева Закаменск хотын тоһоной заводой түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн юм. Энэ нүхэр халаанайнгаа даабари хододоо 10—15 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг. Мүн бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар дүүргэдэг заншалтай. Тиимэһээ «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ солодо хүртэһэн байха юм.

Анна Арсентьевна баян дүй дүршэлтэй, коллектив соогоо хүндэтэй хүн. Энэ нүхэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые декабриин эхеэр дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаад, бүхы хүсэ шадалаа гарган ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн А. А. Голосеева.

С. ШАГДУРОВАЙ фототекст.

Захааминай аймаг.

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

Байгша оной хоёрдохи кварталай үрэ дүнгүүдээр хэлхээ холбооной Хоринии узелай коллектив социалис мүрысөөндэ илажа, республика дотороо түрүү һуури эзэлбэ. Энэ коллектив олзо доход оруулха түсэбөө 107,7 процент дүүргэһэн байна. Тиихэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ.

Хэлхээ холбооной Буряадай үйлэдбэриин-техническэ управлениин начальник В. Р. Очиров КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй облпрофсоведэй зүгһөө энэ коллективтэ дамжуулгын Улаан тугые барюулжа, саашанхи ажалдань амжалта хүсэһэн байна.

О. СТЕПАНОВ.

ХҮГЖЭЛТЫН АРЮУН ЗАМААР

(Хизаар ороноо шэнжэлэлгын Новосибирскын музейһээ тэмдэглэл)

Эндэхи хизаар ороноо шэнжэлэлгын музей соо хүн зон хододоо олон байдаг. Тэрэншье ойлгосотой. Новосибирск хотын (1925 он болотор Новониколаевск хото байһан) түүхэ Агууехэ Октябриин элшэ туяаһаа эхи абажа, мүнөө үеын томо хото болотороо хүгжэн һалбарһан байна бшуу. Новониколаевск ородой революциин түб гуламта — Петроградһаа аяар холо, «баабгайнуудай булан» гэлсэдэг шуургата Сибириин тала дайдада байбашье, бүхы Росси дотор дэлбэрһэн революционно хүдэлөөндэ оролсохо ёһоороо оролсоо һэн. Энээн тухай хуряангыгаар хөөрэе.

1897 ОНДО БЭЛЭЙ...

Владимир Ильич Ленин «Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй союз» («Союз борьбы за освобождение рабочего класса») байгуулжа, ородой революционно хүдэлөөе эмхитэй һайнаар ударидаһанайнгаа түлөө түрүүшээр түрмэдэ хаагдаад, һүүлээрнь Сибирь руу сүлэгдэхэ гэһэн хаанта засагаархидай захиралтада ороһон байгаа. Агуу багша Ленин Шушенска ошожо ябахадаа, 1897 оной мартын 2-то Обь мүрэнэй эрьедэхи станцида поезд хүлеэжэ, хэдыхэн часай туршада байха үедөө эхэдээ бэшэг бэшэһэн юм. «Хайрата эжымни, харгыһаа дахяад шамдаа бэшэнэб. Эндэхи хүүргын баригдажа дүүрээгүй дээрэһээ морин шаргаар Обь мүрэниие гаталхамнай». — гэжэ Владимир Ильич эхэдээ мэдээсэнэ. Тиигээд саашань аян зам тухайгаа. Сибириин уужам тала дайда тухай бэшэхэ зуураа. «Красноярск хүрэтэр үшөө хоёр сүүдхэ соо ябахабди» гэжэ тодорхойлно.

Ленинэй поезд хүлеэжэ байһан Обь станцида гурбан үүдэтэй нэгэ дабхар модон гэр байһан юм. 1929 ондо энэ хуушан модон гэрэй орондо хоёр дабхар уужам салуу байшан бодхоогдожо, шэнэ вокзал мүндэлөө һэн. Байшангай нюур таладань табигдаһан дурасхаалай самбар дээрэ алтан үзэгүүдээр иигэжэ бэшээтэй байдаг: «Эндэ Обь гэжэ станци байһан. В. И. Ленин Шушенск ошожо ябахадаа, эндэ тогтоод гараһан юм.

«ОШОНҺОО» ДҮЛЭН БАДАРАА ҺЭН...

Ленинэй байгуулһан «Искра» газетэдэ Новониколаевск хотодо 1902 онһоо эхилжэ, таһалгаряагүйгөөр тарадаг болоһон түүхэтэй. РСДРП-гэй Новониколаевскдахи большевигүүдэй бүлэг революционно хүдэлмэрие тэрэ үедэ үргэн далайсатайгаар ябуулжа эхилһэн байгаа. Түрүүшээр марксистска кружогууд эмхидхэгдэһэн, һүүлээрнь большевигүүдэй партиин бүлэг, тэрэнэй удаа РСДРП-гэй Новониколаевска комитет болотороо хүгжэһэн бэлэй. Революционно ажал ябуулагшад, арад зонойнгоо зол жаргалай түлөө үнэн сэхээр тэмсэгшэд Новониколаевск хотодо олон байгаа. Большевик партиин гэшүүд Е. А Грознов. С. И. Полунин, А. И. Ганутов, Г. Е. Дронин болон бусад тэдэнэй тоодо оролсоно. Жэшээлхэдэ, Г. Е. Дронин 1900 онһоо хойшо РСДРП-гэй гэшүүн болоһон. 1917 оной мартһаа декабрь болотор партиин Новониколаевска горкомой секретарь, Новониколаевска Соведэй гэшүүн байһан.

Тиихэдэ мэдээжэ бусадшье хүнүүд, жэшээлхэдэ, ородой уран зохёолшо, инженер-барилгашан Н. Г. Гарин-Михайловский, сэрэгэй мэдээжэ командир, полководец В. К. Блюхер гэгшэд эндэ ажал ябуулгаяа эхилһэн түүхэтэй. 1916 онһоо хойшо большевик партиин гэшүүн болоһон В. К. Блюхер 1919—1920 онуудта 5-дахи Армиин 51-дэхи дивизиие командалагшаар байһан, колчагайхидые бута сохиһоной удаа Новониколаевскын сэрэгэй гарнизоной начальнигаар хүдэлһэн юм.

Новониколаевск хотодо Колчагай сэрэгшэдэй хэһэн харата муухай аашануудые гэршэлһэн фото-зурагууд эндэ яһала олон. Тиигэжэ, революционно хатуу шанга тэмсэлэй ашаар 1919 оной декабрь һарада Совет засаг Новониколаевск хотодо тогтоогдоо һэн.

1915 онһоо эхилжэ, РСДРП-гэй Новониколаевска комитет «Рабочий» гэжэ газетэ хэблэн гаргадаг болоо һэн. Хүдэлмэришэдэй дунда олон хэһэгээр тараагдадаг ленинскэ «Искра», Новониколаевскын большевигүүдэй «Рабочий» газетэ болон листовконууд Сибириин хүдэлмэришэд ба таряашадые революционно тэмсэлдэ элсүүлхэ, политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туйлай ехэ үүргэ дүүргэһэн гээшэ.

ТҮҮХЫН ХУУДАҺА ИРАХАДА...

...1581 ондо Ермак түрүүтэй хасагуудай отряд Сибириин газарые сүлөөлжэ эхилээ бэлэй. Тиигэжэ 1600 он багта ородууд Сибирьтэ ажаһуужа эхилээ, ажал хэрэгээ эрхилээ юм гэжэ хизаар ороноо шэнжэлэлгын энэ музейн нэгэ экспонат гэршэлнэ. Тэрэ үедэ һэлмэ жада, түмэр шлем, һүхэ сэрэгшын гол зэбсэг болодог байгаа. Тэрэнһээ гадуур Сибириин хүн зоной ажаһуудалай хэрэгсэл хадуур, түйсэ, торхо, модон табаг, модон шанага, модон боошхо гэхэ мэтэ зүйлнүүд музейн шухала экспонадууд болонхой.

18-дахи зуун жэлдэ Сибирьтэ самовар, оёдолой машина, час, патефон гэхэ мэтэ зүйлнүүд бии болоо һэн гэжэ эндэхи экспонадуудые харахадаа ойлгожо абанабди.

18-дахи зуун жэлэй эхеэр промышленна түрүүшын багахан предприяти бии болгогдожо эхилээ. 1725 ондо бодхоогдоһон багахан металлургическа завод энэ тоодо оролсоно. Промышленностиин хүгжэжэ, Баруун Сибириин түмэр харгын бии болохотой хамта хүдэлмэришэн анги бии болоо. Хаанта засагай үедэ хайра гамгүйгөөр дарлуулдаг, мүлжүүлдэг хүдэлмэришэн болон таряашад, бүхы арад зон эрхэ сүлөө гэц, зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ бодоһон байна бшуу...

...Сибириин баян тайгын ан амитад музейн экспонадууд боложо олоороо оронхой. Хара баабгай, шэлүүһэн, хэрмэн, булган, гүрөөһэн, буга болон эндэхи хизаарай бүхы шубуудай аймаг — талын бүргэдһөө эхилээд борбилоо хүрэтэрөө — харуулагдана. Зүгөөр Новосибирскэ областиин газар дайдада олдоһон эртэ урдын ан амитадай араг яһан илангаяа һонирхолтой.

12—13 мянган жэлэй саада тээ ажамидардаг байһан мамонтын араг яһан Новосибирскэ областиин Кочевскэ районой Вахруна гэжэ һууринай хажууда. Обь мүрэнэй эрьедэ 1939 ондо олдоһон байна. Энэ мамонтын бүхы яһанаинь булта бүтэн үлэһэниинь гайхамтай. Мүнөө харахада, энэ мамонт 4 метр шахуу үндэр байгаа гэжэ тухайлхаар байна. Мамонтын 1 метр тухай ута һоёо эндэ бии. Мүн заанай шүдэд ба һоёо энэ музейдэ табигданхай. Иимэ заанууд 100 мянган жэлэй саада тээ эндэ бии байгаа юм ха гээд эрдэмтэд тухайлна. Тодорхойлоо хэлэбэл, Сибириин түүхэ альган дээрэ байһан мэтээр эндэ харагдана.

***

Мүнөө Новосибирскэ областиин промышленна предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргаһан продукци бүхы орон дотор, мүн хилын саагуураршье суурхана. «Сибсельмаш», «Сибэлектротрансмаш» болон бусад томо томо заводуудта бүтээн гаргагдаһан продукци хаа хаанагүй мэдээжэ болонхой.

Мүнөө Новосибирск хото мэргэжэлтэдые бэлдэдэг ороной томо гуламта болонхой. Эндэ дээдэ 17 һургуули тоологдоно. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин эрдэм наукын талаар туйлаһан амжалтанууд олон түмэндэ мэдээжэ юм.

Новосибирскэ областиин ажалшад юһэдэхи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргээд. КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байнхай.

С. ОЧИРОВ.
СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүн.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ЧЕХОСЛОВАКИ. Фашизмтай тэмсэлэй жэлнүүдтэ Банска-Бистрица хото словак национальна восстаниин зүрхэн байһан юм. Эндэ словак национальна восстаниин музей оршодог. Музейн олон тоото экспонадууд — буу зэбсэг, хүнэй бэедээ абажа ябаһан юумэнүүд, документнүүд Армиин үзүүлһэн туһаламжа тухай хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: арадай алдар солын Пантеон, баруун гарай зурагта — ЛИ-2 гэһэн совет энэ самолет буу зэбсэг, эм зөөдэг байгаа.

ТАСС-ай фотохронико.

Дрезденэй «Роботрон» гэжэ комбинат «ЕС-1040» түхэлэй электронно-тоолон тодорхойлолгын машинануудые бүтээн гаргана. СЭВ-эй оршомдо Германиин Демократическа Республика социалис бусад оронуудтай хамта ЭВМ-үүдэй нэгэ системэ байгуулха хэрэгтэ хабаадалсана. Энэ мүнөө үе сагай эрилтэдэ таарама техникэ социалис экономикын хүгжэлгын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ туһатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: предприятиин цехүүдэй нэгэндэ.

АДН-ТАСС-ай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Арсалдаан замхаба

Италида правительственнэ арсалдаан гурба hарын туршада үргэлжэлөөд, болзорhоо урид парламентын hунгалта үнгэрүүлhэн байна. Мүнөө тэрэ арсалдаан замхаба. Христиан демократ Джулио Андреотти гэгшын толгойлhон шэнэ кабинет парламентын хоёр палатануудhаа этигэлдэ хүртэн, хүдэлмэридөө хандажа оробо.

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй, тон түрүүндэ Италиин компартиин hунгалта дээрэ туйлаhан ехэ амжалта шэнэ правительствые бүридүүлгэдэ ба тэрэнэй программада туhа дүхэм болоо. Гансахан лэ христианско-демократическа партиин түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн правительство парламентдаа диилэнхи олониие түлөөлжэ шадахагүй байна. Энэ ушар хадаа шэнэ кабинедые бусад партинуудай дуугаа үгэлгэhөө дулдыданги байдалтай болгоно. Тэдэнэй тоодо парламентда түлөөлэлгын талаар хоёрдохи hуурида гараhан коммунис партиин дуугаа үгэлгэhөө дулдыданги байха болоно. Мүнөө коммунис парти hунгалтын дүнгөөр өөрынгөө байдалые нилээд бэхижүүлээ.

Дж. Андреотти ганса партиhаа бүридэhэн правительствын программые найруулхадаа, уласхоорондын шухала хэдэн асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ, тусхайлхада, ниитэевропын Зүблөөнэй Түгэсхэлэй актые бүхы талаарнь бэелүүлхэ ябадал туйлаха hанаатай байhанаа тэмдэглээ. Бүхы гүрэнүүдтэй Италиин харилсаануудые хүгжөөхэ тухай тэрэ хэлэбэ. Тиихэдээ эдэ гүрэнүүд Италиин бэеэ дааhан байдалые, национальна нэрэ солые хүндэлхэ зэргэтэй гээд Андреотти онсолон хэлэбэ. Программна мэдүүлгэ соо хэлэгдэhэн эдэ үгэнүүдые томо томо капиталис гүрэнүүдэй зүгhөө Италиин доторой хэрэгүүдтэ хамааралсаhан ябадалда харюу мүн болоно гээд политическэ ажаглагшад сэгнэнэ. Италиин правительствын бүридэлдэ коммунистнуудай оруулагдаа hаань, энэ орондо экономическа болон финансова туhаламжа үзүүлхэгүйбди гээд hаяшаг тэдэ гүрэнүүд заналта хэhэн байгаа.

Италиин компартиин генеральна секретарь Энрико Берлингуэр парламентда үгэ хэлэхэдээ, правительственнэ программа доторхи зүйлнүүд коммунистнуудай hаналые хүсэд ханганагүй гэжэ тэмдэглэhэн байна. Тиибэшье hаань, ИКП hунгалтын үедэ дуугаа үгэлгэhөө бэеэ бариба. Хэрбээ эсэргүүсэжэ дуугаа үгөө hаа, шэнэ кабинедэй бүридэлдэ hаалта хэхэ байгаа. Бүрин эрхэтэ правительствын удаан саг соо үгы байhан дээрэhээ орон дотор аюултай политическэ гуримгүй байдал тохёолдожо магад бэлэй.

Һунгалта үнгэргэhэнэй эсэстэ парламентдахи хүсэнүүдэй тэнсүүридэ хубилалта болоо гэжэ Э. Берлингуэр тэмдэглэбэ. Эндэ компартиие оруулалсан шэнэ олонхид бии болобо. Италидахи политическэ оршон байдалда хүсэд ехэ дабшалтын болоогүйшье hаа, тэрэнэй улам дүтэлhэн оршон байдалда бидэнэр байнабди гээд тэрэ хэлэбэ.

Мүрдэлгэ, хэhээлгэ артистнуудые абархагүй

Хүнүүдэй тэсэхын аргагүй муу байдалда, эрхэгүйдэлгэдэ эсэргүүсэн, ороной олохон нютагуудта тэмсэл хэжэ байhан африкынхидай жагсаалнуудые ЮАР-ай полици хайра гамгүйгөөр буудажа үргэлжэлhөөр. Һүүлэй хоёр hарын туршада полициинхидэй hомонhоо наhа барагшадай тоо 200-да дүтэлбэ. Хүндөөр шархатуулагдаhан хүнүүдээр больницанууд дүүрэнхэй.

Юун дээрэhээ ЮАР-ай африкан үндэhэтэн мүнөө буhалгаа гаргана гээшэб? Эндэ «гурим эбдэгшэд» али бүхы талаараа зэмэтэй гэhэн хэбэртэйгээр расистнуудай номнолшод этигүүлхые оролдоно. Гэхэ зуура, арад зон саашадаа тэсэжэ шадахаяа болиhон байгаа гэжэ эндэхи байдалые халта шэнжэлхэдэшье элирэн харагдана. Африкын hургуулинуудта сагаан шарайтанай хэлэн дээрэ ном заадаг болохо тухай засагаархидай абаhан шиидхэбэри африкан зоной тэмсэл үүдхэбэ гэгдэhэн байгаа. Гэбэшье, африкынхидай дурагүйдэлгын шалтагаанууд бүри гүнзэгы үндэhэтэй юм. Имагтал тиимэhээ тэдэнэй жагсаалнуудта хүн зон олоороо хабаадалсажа, арhа яhанай илгаа гаргалгын бүхы байгуулалтые усадхахын түлөө бүгэдэ арадай хүдэлөөн болотороо ургаhан байна. Энээн дээрэhээ африкынхид бусад сагаан бэшэ шарайтан тулюур туйгаан байдалда ажаhууна бшуу.

Энэ асуудалай удхань ойлгосотой. ЮАР-ай 4 миллион сагаан шарайтан энэ ороной 22 миллион зониие хайра гамгүй мүлжэhэнэй ашаар дэлхэй дээрэ эгээл hайн ажабайдал өөhэдтөө байгуулаа юм. Эгээл үрэжэл ехэтэй газарнуудай 87 процентые сагаан шарайтан эдлэнэ. Тэдэнэр национальна олзо доходой 80 гаран процентые үбэршэлнэ.

Тиихэдэ африкынхид тад ондоо социальна байдалтай юм. Энэ ороной 18 миллион үндэhэн зоной 11 миллиониинь хүдэлмэригүйдэнэ. Тиихэдэ ажалладаг хүнүүдшье сагаан шарайта хүдэлмэришэнэйхиhөө 10 дахин доогуур салин абадаг байна. Багахан зэмын түлөө гү, али арhа яhанай илгаа гаргалгын хуули эбдэhэнэйнь түлөө африкынхидые баалалтын хүдэлмэридэ эльгээнэ. Эндэ хүнүүдэй наhа наhалалгын дунда зэргын хэмжээн 36 наhан болоно. Муугаар хооллодог, үбшэ зоболон дээрэhээ хүнүүд олонхидоо залуугаар хосордог байна. Африкан үхибүүдэй табанай нэгэниинь нэгэ наhа наhалангүй hамшана.

Хэhээлтын ехэ аппаратай хүсөөр энэ муухай гуримтай байгуулалта тэсэнэ гээшэ. Зааханшье дурагүйдэhэн ябадал хатуугаар хэhээгдэнэ. Политическэ асуудалаар гэмнэгдэhэн хүнүүдээр түрмэнүүд дүүрэнхэй. Тэдэниие зэрлиг муухайгаар хэhээнэ.

Мүнөөнэй ЮАР дариин гуламта болонхой гэжэ hүүлэй ушар хэрэгүүд харуулна. Ямаршье сагта энэ гуламта тэhэржэ, Форстерой хуули засагые газар дэлхэйн шарайhаа хаман хаяхал. Урдынхидал мэтэ Преториин засагаархид имагтал буугай хүсөөр бүтэн үлэнэ. Гэхэ зуураа, дарлагдаhан, эрхэ сүлөөдэ эрмэлзэhэн арад зоной тэмсэлые энэ hүүлшынь зэбсэгэй даража шадахаяа болихо үдэрынь холо бэшэ болоо.

Ю. ЛОПАТИН,
А. ОСИПОВ.
(ТАСС).

ТОБШОХОНООР...

∇ ЗАЛУУШУУЛАЙ дунда хүнгэн атлетикээр уласхоорондын мүрысөөн Польшын Зеленая Гура хотодо боложо дүүрэбэ. Найман социалис ороной 400 хүнгэн атлет энэ ехэ нааданда хабаадаhан байна.

Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй студент, СССР-эй спортын мастер Павел Яковлев Советскэ Союзай залуушуулай суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, 1500 метртэ урилдахадаа, 3 минута 45,8 секунда саг харуулаа.

Удаань 800 метрые 1.50,66 минута соо гаталба. Тиигэжэ Николай Андреевэй олон жэлэй урда тээ тогтооhон туйлалтые 0,1 секундаар үлүүлhэн байна.

• • •

Хүнгэн атлетикээр «Урожай» бүлгэмэй Түбэй советэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Московско областиин Ступино хотодо эхилхэнь.

«Урожай» бүлгэмэй областной совеэдэй нэрэ хүндые хамгаалхын тула Буряадай хүдөө ажахын институдай багша Мария Зырянова, Сэлэнгын аймагай түлөөлэгшэ, 800 ба 1500 метртэ республикын чемпион Владимир Брянский, Прибайкалиин аймагай Турунтаевын дунда hургуулиин багша Юрий Заиграев болон бусад үсэгэлдэр мордобо.

• • •

Һаяхан Подольск хотодо үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ манай республикын хүнгэн атледүүд хабаадахадаа, яhала hайн дүнгүүдые харуулаа. Татьяна Позднякова 3000 метрые — 9.37,4 минута соо, 1500 метрые 4.34 минутын туршада гаталhан байна. Надежда Виноградова табан зүйлэй мүрысөөндэ 3.380 очко абаба. Зүүн Сибириин технологическа институдай хүнгэн атлет Галина Посохова 5.61 метр утые харайгаа. Андрей Чебунин арбан зүйлөөр 6556 очко абаhан байна.

∇ ЗАЛУУШУУЛАЙ дунда hур харбалгаар «Спартак» бүлгэмэй Россин Советэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Могилев хотодо эхилбэ.

Улаан-Үдын 29-дэхи аптекын хүдэлмэрилэгшэ Юлия Мельникова, Баргажанай аймагай Уланай дунда hургуулиин hурагшад Костя Эрдынеев, Уля Балаганова гэгшэд тиишэ ошонхой. Спортын ветеран Дашанима Эрдынеев эдэниие hоридог юм.

∇ КЛУБАЙ командануудай дунда футболоор Буряадай АССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй хоёрдохи дүхэригэй ээлжээтэ нааданууд үнгэргэгдөө.

Улаан-Үдын прибор-бүтээлгын заводой футболистнууд «Сэлэнгын» бэлэдхэлэй бүлэгтэй 1:1 тоотойгоор тэнсэhэн, наадахаяа ерээгүй дээрэhээнь «Вымпелые» шүүhэндэ тоологдоhон байна.

Нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» транспортын «Локомотивтай» уулзахадаа 4:6 тоотойгоор шүүгдэшоо. Удаань «Текстильщик» Закаменскын «Металлургтай» наадажа, 0:0 тоотойгоор тэнсэбэ.

Хоёрдохи дүхэригэй 3 нааданда транспортын «Локомотив» 6 очкотойгоор, түрүү hуури эзэлжэ ябана.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Л. И. Брежневэй Советскэ Союзда ерээд байhан Японой экономическа эмхинүүдэй федерациин делегацитай августын 13-да уулзаhан тухай мэдээсэлнүүдые Японой түбэй бүхы газетэнүүд, бусад оронуудай хэблэл толилно. Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаанай-экономическа харилсаанай асуудалнуудта хөөрэлдөөнэй үедэ онсо анхарал хандуулагдаhан байна гээд «Асахи», «Майнити», «Иомиури», «Токио симбун» ба бусад газетэнүүд тэмдэглэнэ. Японтой хүршэ ёhоной харилсаа холбоогоо саашадань хүгжөөн бэхижүүлхые Советскэ Союз оролдоно гэжэ Л. И. Брежнев тэмдэглээ гээд японой газетэнүүд бэшэнэ. Л. И. Брежневэй, тус делегациин гэшүүдтэй уулзажа байhан тухай зурагууд газетэнүүдэй түрүүшын хуудаhануудта барлагдаа.

Хельсинкидэ болоhон ниитэ Европын зүблөөнэй шиидхэбэринүүдэй шухала удха шанартай байhан тухай тэмдэглэhэн статьянуудые дэлхэйн олон оронуудай газетэнүүд толилбо. Зүблөөн дээрэ баталагдан абтаhан түгэсхэлэй актда үндэhэлэн уласхоорондын харилсаае саашадань хүгжөөхэ шухала гээд Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференци Хельсинкидэ абтаhан шиидхэбэринүүдые эдэбхитэйгээр дэмжээд, эдэниие бодото дээрэнь бэелүүлхэ харгы зааhан байна.

Ливандахи байдалда зорюулагдаhан олон материалнуудые гадаадын хэблэл толилжо үргэлжэлhөөр. Палестинын зугадагшадай байрладаг Телль-Заатар гэжэ лагериие хархис христиан хүсэнүүдэй бүhэлэн хүреэлээд байха үедэ эндэ 2 мянган хүн үхөө гээд Франциин «Юманите» газетэ Бейрудтэ байдаг корреспондентынгээ репортаж соо мэдээсэнэ.

Һаяхан Мозамбигай газар дайда руу ээрхэг түримхэйгөөр булимтаран ороhон Родезиин сэрэгэй подразделенинүүд Мозамбигай Нагоми гэжэ hууринда амгалан тайбан 618 хүниие алаа гээд Лондоной «Дейли телеграф» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

БРАЗЗАВИЛЬ

Конгын революциин ой

ТАСС

Правительствын дотоодын ба гадаадын политикые дэмжэhэн плакадууд, транспарантнууд, уряа лозунгнууд, гүрэнэй тугууд эдэ үдэрнүүдтэ Конгын Арадай Республикын ниислэл хотын захиргаанай байшангуудые, гол харгы замуудые гоёон шэмэглэнэ.

Национальна сүлөөрэлгын hайндэрые — «Конгын революциин алдарта гурбан үдэрые» республика августын 13-hаа 15 болотор тэмдэглэжэ байна. Ороной патриотическа хүсэнүүд шэнэ түхэлэй колонизаторнуудтай холбоотой Аббат Юлугай хархис захиргааниие 13 жэлэй урда тээ унагаагаа hэн.

1969 оной hүүл багта Конгын Арадай Республикын соносхогдожо, Конгын Ажалай партиин (КПТ) эмхидхэгдэн байгуулагдаhан ушар Африка түбидэхи залуу гүрэнэй түүхэдэ гайхамшаг ушар болоhон байна. Конголез арадай манлай болохо КПТ үргэн ниитэ улад зониие социальна үнэн зүбэй гол ёhонуудта үндэhэлhэн общество байгуулгада элсүүлэн хабаадуулна.

Ороной экономико бэхижүүлхэ, ажалшадай байдал hайжаруулха зорилготой шухала хубилалтанууд партиин хүтэлбэри доро hүүлэй жэлнүүдтэ орон дотор хэгдэhэн байна. Республикын газар ба ашагта малтамал бүгэдэ арадай баялиг болонхой.

Хилын саанаhаа
телефон·телеграф·радио

ЛУАНДА

АНГОЛЫН АРАДЫЕ УРЯАЛНА

ТАСС

Анголын Арадай Республикын президент Агостиньо Нето Порту-Амбоин гэжэ хотодо үнгэргэгдэhэн олоной хабаадалгатай митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, империалис ээрхэг түримхэй ябуулгаhаа уламжалан хохидоhон арадай ажахые дары hэргээхэ шухала гэжэ уряалба.

Ээрхэг түримхэйшүүл ба эдэнэй тала баригшадые газар дайда дээрэhээ үлдэн намнаха үедөө Анголые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд мэтэ эрэлхэг зоригтой байhанаа амгалан ажал дээрэшье харуулха ёhотойбди гэжэ президент хэлээ. Үйлэдбэреэ ехэдхэхэ, Революционно жаяг журамаа бэхижүүлхэ, империализмын али бүхы харата ябуулгануудые сарахын тула hэримжэтэй байха шухала.

Анголын Арадай Республикые уласхоорондын олониитэ үргэнөөр дэмжэнэ гэжэ хэлэхэдээ, социалис хани нэгэдэлтэ оронууд али бүхы туhаламжа үзүүлнэ гээд А. Нето тэмдэглээ.

НЬЮ-ЙОРК

ГРЕЦИИН, ТУРЦИИН ХООРОНДОХИ ХЁМОРООН

ТАСС

Эгейскэ далайн хилэ тухай асуудалаар Грециин, Турциин хоорондо гараhан хёмороос ООН-ой Аюулгүйн Соведэй дары зарлагдаhан заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ байна.

Арсалдаата асуудал «хөөрэлдөөнүүдэй ашаар шиидхэгдэхэ аргатай» гэжэ Турциин гадаадын хэрэгүүдэй министр И. С. Чаглаянгиль правительствынгаа хараа бодолые найруулан хэлэбэ. Эгейскэ далай дээрэ Турциин шэнжэлэлгын судны хэhэн ябуулганууд Грециин эрхые хазагайруулнагүй гэжэ министр мэдүүлээ.

Энэ асуудалые амгалан ёhоор гуримшуулха гэжэ Грециин эрмэлзэжэ байhан тухайнь Грециин правительствын Афинада толилогдоhон мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. Гэхэтэй хамта, Турциин ябуулганууд Дундада далайн зүүн хубидахи «амгалан ба аюулгүй байдалда хоро хүргэнэ» гэжэ Греци тоолоно.

Грециин ба Турциин хоорондохи арсалдаа хёмороон НАТО-гай ба сэрэгэй энэ бүлэглэлдэ гол hуури эзэлдэг Холбоото Штадуудай зонхилогшодой hанааень зобооно гээд ООН-до тэмдэглэгдэнэ. Эдэ хоёр ороной гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэй уулзалгануудые үнгэргэхэ байhан тухайдаа США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер Нью-Йоркдо ерэхэдээ соносхоhон байна.

МЕХИКЭ

Мексикын компартиин ЦК-гай пленум

ТАСС

Мексикын Коммунис партиин (МКП) ЦК-гай пленум эндэ болобо.

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдтэй хамта МКП-гэй энэ жэлэй июль hарада президентын hунгалта үнгэргэлгын дүнгүүдые пленумдэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ. Орон доторхи түрүү үзэлтэй ба демократическа бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл хангахын түлөө тэмсэл улам эдэбхижүүлхэ шухала гэжэ баталагдан абтаhан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Үргэн ниитэ ажалшан арадай аша туhада харюусадаггүй ороной hунгуулиин хуулиие хубилгаха шухала гэжэ пленум уряалба.

БЕЙРУТ

Шанга байлдаанууд болоhоор

ТАСС

Ливанай ниислэл хотодо, мүн хадата нютагуудта национально-патриотическа хүсэнүүдэй ба Палестинын Эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй нэгэдэмэл отрядууд хархис этэгээдүүдтэ шанга харюу сохилто үгэhэн байна. Августын 13-най hүни хархис христиан хүсэнүүд Бейрудэй хүн зоной олоор ажаhуудаг баруун районуудые артиллереэр, миномёдоор буудаба.

Хархис христиан хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэхэ Ливанай арадай сүлөөрэлгын армиие эмхидхэн байгуулха тухай шиидхэбэри национально-патриотическа хүсэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй заседани дээрэ абтаа.

Ороной национально-патриотическа хүсэнүүдтэ шухала туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлхэ уряатайгаар Ливанай түрүү үзэлтэй социалис партиин хүтэлбэрилэгшэ К. Джумблат Араб оронуудта хандаба.

Ливанай ба Палестинын арадуудта туhалха уряатайгаар Палестиные сүлөөлхэ эмхиин гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. Арафат Араб гүрэнүүдэй толгойлогшонорто хандаhан байна.

ФОТО РЕПОРТАЖ

БАЙГАЛАЙ ЭРЬЕЫН НАЖАР

Байгал далайн сэнхир хүхэ нюрган дээгүүр нажарай наранай туяа алтаран ошобо. Эсэхэ сусахые мэдэхэгүй сахалинууд арбагашалдан ниидэжэ, үглөөнэй агнууринда гараба хэбэртэй.

Эгээл энэ үедэ уран горнын дуун Байгал далайн долгин дээгүүр ханхинан зэдэлбэ. Боярск станциhаа холо бэшэхэн, үзэсхэлэн гоё газарта «Байгал» гэжэ пионернүүдэй лагериин үхибүүдэй хонгёо абяан дуулдаба. Эндэ Улаан-Үдэ хотын Ленинэй орденто мяханай комбинадай хүдэлмэришэдэй хүүгэд амарна.

«Байгал» гэжэ лагерь нилээд үнинэй юм. Энэ лагерь хадаа 1946 ондо байгуулагдаа hэн. Тиигэжэ 30 жэлэй туршада Байгалай эрьеын лагерь хүдэлжэ, намарай hайхан сагта эдиршүүлые сэнгүүлэн амаруулна.

Эндэ амарhан үхибүүд түрэл хизаар ороноо шэнжэлэн үзэхэ зорилготойгоор аяншалгада гарана, hонин номуудые уншана, спортивна мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ. Илангаяа «Чебурашка», «Дружный» гэhэн отрядуудай гэшүүд эдэбхитэй.

Ингэжэ Байгал далайн эрьедэ үхибүүд сэнгэлиг хүхюунээр амарна.

П. БУРМАКИН.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. «Дружный» отрядайхид дуутай шуутай. 2. «Чебурашка» отрядайхид стол дээрэ хоккей наадана. 3. Пионернүүд аяншалгада.

АВТОРАЙ фото.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖ

«Субботын спортлотогой» — «36-hаа 5-ень тааха» гэhэн спортлотогой августын 14-дэ Москвада үнгэргэгдэhэн түрүүшын хоёр тиражай дүнгүүд иимэ:

1-дэхи тираж: 2(биатлон), 3 (бобслей), 6 (классическа барилдаан), 10 (волейбол), 32 (фехтовани).

2-дохи тираж: 7 (велоспорт-трек), 17 (коньки), 21 (далбагата спорт), 23 (уhа руу hүрэлгэ), 29 мэргэн буудалга).

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Предприятие hэльбэн шэнэлэлгэ»—түрүү бэшэг. «Тэжээл бэлэдхэлгэ—эршэтэ ажал»—мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. КПСС-эй обкомдо. ТАСС-ай hүүлэй hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Хуряалгын урда тээхи шалгалта»—суглуулбари. «Ажалай түлөө шалгалта»—шагналда хүртэгшэдэй список. «Бүхы бригадаараа»—Ц. Балдоржын репортаж. «Заhабари хүндэ болоно»—В. Прохоровой статья. «Совет орон: шэнэ hонин»—суглуулбари.

Гурбадахи хуудаhанда. «Хада өөдэ»—фото-мэдээсэл. «Медицинэ ба научно-техническэ дэбжэлтэ» — АПН-эй материал. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаhаа абтаhан мэдээсэлнүүд. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Техническэ мэргэжэл олгохо училищинууд урина» — hуралсалай заведенинүүдтэ орохо тухай соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35 — «Вокруг света». Байгаалиин баялиг ба тэрэниие хамгаалга. 11.00 — «Хижина дяди Тома». 11.30 — «Композитор Людвиг ван Бетховен». 12.00 Шэнэ hонин. 12.10 — «Залуушуулай адресууд». 13.10 — Забhарлалга. 13.20 — Үхибүүдэй фильм. «Желающие могут записаться». Телевизионно уран hайханай фильм. 14.25 — **Социалис мүрысөөнэй дабшаса.** 15.10 —«Салют, фестиваль!». Совет ба Кубын залуушуулай хани нүхэсэлэй нэгэдэхи фестиваль. Кишинёвhоо репортаж. 16.40 — «Театр тухай рассказууд». 17.45 — Уласхоорондын конкурсын лауреат В. Виадро наадаха. 18.00 — «Время». 18.30 — «Салют, фестиваль!». Совет ба Кубын залуушуулай хани нүхэсэлэй нэгэдэхи фестиваль. Кишинёвhоо репортаж. 20.00 — Баримтата фильм. 20.10 — «Литературна уулзалга» М. Светлов. 20.50 — Забhарлалга. 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — **Социалис мүрысөөнэй дабшаса.** 22.00 — «Баримтата фильмүүдэй программа: «В Павловском парке», «Осень в Ботаническом саду». 22.30 — «Салют, фестиваль!» 24.00 — «Время».

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ

Манай адрес телефон

Индекс: 670000 г. Улаан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: секретариат ... общественная приемная 2-56-62.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 01365. Заказ №